

نووسـار سـاران ئازاد لـ و لـام بـ دـنگـكان سـبارت بـ كار ماركس

ئـم چاوپـكـوتـنـ بـشـكـكـ لـ مـلـفـى " ماركس لـ ئـستادا " كـ فرىاى
بـ چاپـكـردن نـگـشت لـگـكـ چاپـكـوتـنـكانى تردا...

كتـبـى ماركس لـ ئـستادا لـ كوردستان لـم لـم كتـبـبخا نـئـى خوارـو
دـست دـكـوتـت:

كتـبـبخا نـئـى (جـئـوانى خوـنـر و ئـندـشـ) لـشارى كـركوك، چـمـچـما -
كتـبـبخا نـئـى چـرموو، سلـمانى كتـبـبخا نـئـى ئـندـشـ دـستـدـكـوتـت

<https://dengekan.info/archives/7490>

گـران

سـرنـجـك بـ خوـنـران

من پاش و پـشم بـ پرسىارـكانى كاك گـران كـردوو. هـكارى ئـو
دـگـنـمـو بـ بـ پـشـنگـزانـنى هـندـك پرسىار. لـ هـمان كاتدا،
پرسىار هـيـ، كـ تـكـمـم كـردوو، چـونـكـ پـم وايـ بـ
وـمـدانـو كـى من، هـم وا گونجاوتر بوو، هـميش بـو شـوـيـ
زىاتر يارمـتـيدـر بـ خوـنـر.

دـنگـكان:

له دـخـى ئـستادا چـن ماركس بخوـنـنـهـوه؟ چـن ماركس له ناو ئـهـو
چوارچـوهـى ئـهـو راڤـه ئايدىـلـئـيه و تـگـهـيـشتـنـه دـگـمايـه دـهـرـبـهـنـين
كه له تـاكـه رـهـهـندـكى ئايدىـلـئـيه كورتـكـراوه تـهـوه؟ ئاـيا
باـدهـستى گوتارى ماركسىزم بهـسـر ژيارى خـرـئاواوه كـتـايى هـاتـووـه
ياخود ئـهـو گوتـاره بهـشـوازي جياواز بوونى هـهـيه؟

سـاران ئازاد:

من بـچوونم وايـ، كـ بـ وـمـدانـوـى ئـو پرسىار، پـويستـيمان
بـوـيـ بـزانـين لـ كوـدا دـست بـ خوـنـدنـوـى (كال ماركس) بـكـين.
دـزىنـوـى دـستـپـك لـ فـلسـفـى (ماركس) گـرنگ و جـوهـرـيـد. دواى
ئـو دـزىنـوـى و تيشـك خـستـنـ سـر هـزرى (ماركس)، باوـ دـكـم ئـو

لە خەیدا بەشەک لێ وەڵامدانەوەی پرسیارەکت دابین بکات. دیارە بەر لێ ئەم، (مارکس) خەیی باسی کەشەیی دەستپەکی لێ هەر بوارەکی زانستیدا دکتات و دەتت: "دەستپەکی کان لێ زانستدا هەمیشە قووسن". دەستپەکی بە تەنیا خەیی دەستپەکردن نییە، چونکە خەیی دەستپەکردن واتە ئەمە دزانین لێ چییەو دەست پێ دکتەین و ئەستەیی باسەکی مان بە کوو دەتوات. بەلام ئێو هاوکەشەیی بە فەلسەفەیی (مارکس) و هەر فەیلەسووفەکی گەورەیی تر دەست نادات، چونکە ئەگەر کەشەیی هەر بابەتەکی فەلسەفەیی لێو شوێنەدا نییە، کە باسی لێو دکتە و دەست دکتە بە شیکردنەوەی، ئێویش لێ بەر ئەو، کە هەر بابەتەکی فەلسەفەیی وابەستە و پێوێندیدارە بە بابەتەکانی پەش و پاش خەیی.

بەیی دیاریکردنی دەستپەکی بە فەلسەفەیی (مارکس) ووبەووی هەمان کەشەیی مەتەدیمان دکتەو، چونکە ئێو دەستپەکی نادیارە، یان بە واتەییکی تر کەشەدار و بیروای دژ بە یەکی لێ خە گرتوو، بە تەبەت، کە باسەکی مان پێوێندی بە یەکی لێ کەشەدارترین فەیلەسووفەکانی دنیاوە هەیی، کە (مارکس) و بە چەندین شیکردنەوەی جیاواز مامەتەیی لێگەت کراو. بەیی سەرەتا هەر باسکردنەکی پێوێندیدار بە (مارکس) و پێوێستە لێو شوێنە دەست پێ بکات، کە پەمان بەت لێ کوو دەست بە (مارکس) دکتەین و لێ چ وەستگە و گەشەنیگایەکی وە باس لێ (کال مارکس) دکتە. ئەگەرنا، هەوێکان توانای تەپەاندنی ئێو چوارچەوێکیان نابەت، کە شەبیرانی وەوێش لێ بارەیی (مارکس) وە دروستیان کردوو. ئێو چوارچەوێکی، کە پەیی وایە هەر کەسەکی باسی (مارکس) ی کرد، (چ بە باش و چ بە خراپ!)، ئێو مانای وایە لێ قووایی فەلسەفەیی (مارکس) تەگەشتوو. من یەکی مەسم، کە ددان بەو دا دەنەم ئێو باوێ مە هەبوو لێو کاتەیی دەستم کرد بە خوێندنەوەی بەرهەمی نووسەر کوردەکان، بەلام لێ دوایدا دەم سەر ئەو باسەیی، کە چەن ئەو وەهەم وردە وردە تەکشکا.

لەر دا من پەنا بە بێچوونەکانی (بەب جیسەپ - Bob Jessop) دکتەم، کە یەکی لێ خەنەگر و ئەکادیمیستە دیارەکانی جیهانی ئەمەمان. خەشەخانە لێ مانگی ئابی ساڵی 2016، بواری ئەو مە هەبوو لێ یەکی لێ وانەکانی بەشدار بەم، کە لێ زانکەیی (سکیلدە) (دانمارک) لێ کەسی (بەامیاریکردنەوێ سەرمایەداری - Repoliticizing Capitalism) پەشەشی کرد. ئێو بەشەکی گەورەیی وانەکی، کە ماوێ سە کاترەری خایاند، بە دەزینەوێ دەستپەکی لێ فەلسەفەیی (مارکس) تەرخان کرد. لێ دیدی ئەودا، دەستپەکی بە فەلسەفەیی (مارکس) یەکی لێ

لـ خا هـر گـرـنـگـکـان، چـونـکـ ئـو فـیـلـسـوفـ خا وـن کـمـمـکـ بـرـهـمـی جـیاواز و کـکـرـدـنـو وـی هـمـو بـرـهـمـکـان لـ چـوارـچـو وـی فـیـلـسـفـی ئـودا، نـزـیـکـمـان ناکا تـو و لـ مـتـدـکـی زانـسـتـیا نـ بـ شـیـکـرـدـنـو و تـگـیـشـتـن لـ فـیـلـسـفـی (مارکس).

یـکـم کـتـب، کـ پـوـیـسـتـ لـیـو دـسـت پـ نـکـیـن و بـیـر کـانی (کا (مارکس) ی تـدا سـنـووردار نـکـیـن، (مانفـسـتـی کـمـنـیسم). ئـو جـرـ تـا امان ووبـو ووی پرسـیـارمان دـکـاتـو، چـونـکـ ئـو بـرـهـمـی (کا ل مارکس) و (فریدریچ ئـنگـس) بـو بـ ئاـیـدـیـلـگـیا و بانگـشـنامـی چـنـدین بزوتـنـو وـی ئاـیـدـیـلـگـی و هـزری. لـرـدا مـن نامـو و تـ باسـی ئـو جـرـ بزوتـنـو و پـو و نـدیـان بـ فـیـلـسـفـی (مارکس) و بـکـم، تـنـیا بـ دـیـدـکـی خـنـگـران لـو باسـ دـو و انـم. خا ی خـنـگـران لـو و، کـ بـ گـونـجاو نیـیـ لـ کـتـبی (مانیفـسـتـی کـمـنـیسم) دـسـت پـ بـکـیـن ئـو و ی، کـ یـکـم مانیفـسـتـیـان مانیفـسـتـنام ژانرایـکـی ئـد بـیـ و لـ شـو و بانگـشـتـنام دایـ. لـو کاتـشـدا هـیـج بزوتـنـو و یـکـی کـمـنـیسمـی بـوونی نـبوو.

بونیادی ئـو پارچـ نووسینـ لـ ووی ستایشـو بـهـز و لـ ووی خوـنـدـنـو وـی زانـسـتـیا نـ لاواز. ئـو بـرـهـمـ بانگـشـیـکـی سـتـرا تـیـجـانـی جـو هـریـیـ (strategic essentialism). ئـو بانگـشـیـیـ پـداگری لـسـر بـدیـهـنـانی ئامانجی گروپ و بزوتـنـو وـکـان دـکـات. هـر بـیـ ئـو جـرـ بـرـهـمـ گـگـخـشـکـری ئـو جـرـ بانگـشـیـیـ بزوتـنـو و کـمـنـیسم و مارکسیـکـان هـبوو و لـ هـمان کاتـدا ئـو بـرـهـمـ بـرـدـوامـی پـداگری لـسـر گـرـنـگیـکـی کـراو. لـ لایـکـو و کورتـ و ئاسانـ بـ خوـنـدـنـو، لـ لایـکـی تـر و لـ بـر ئـو وـی لـ ووی خوـنـدـنـو وـی زانـسـتـیا نـ لاواز و زیاتر لایـنی ستایشـی تـدا بـهـز، بـ ئاسانی توانای کـکـرـدـنـو وـی گروپ و بزوتـنـو وـی جـیاوازی هـیـ. بـیـ دـسـتـپـکـرـدن لـو بـرـهـمـ دـسـتـپـکـکـی فـیـلـسـفـی و خـنـگـران نیـیـ. یـکـکـ دـشـت پاش ئـو وـی خوـنـدـنـو و یـکـی قـو و بـ بـرـهـمـکـانی (مارکس) و چـمـکـ جـراوجـر کانی بکات، لـ دواـیـدا ئـر بـرـهـمـ بخوـنـدـنـو، چـونـکـ خـودـی ئـو بـرـهـمـ گـگـانـو و بانگـشـتـمان یـ بـ چـمـک و ئـو کـشـ مـژووی و فـیـلـسـفـانی، کـ (کا ل مارکس) بـ کورتی ئامازـی بـ کـردوون. لـ ووی مـژوویـشـو، نووسینی (مانیفـسـتـی کـمـنـیسم) دـکـو و تـ پـشـ نووسینی شاکار گـورـ خـنـیـکـی، کـ (سـرما یـ) یـ. لـ هـمان کاتـدا، نووسینی ئـو بـرـهـمـ دـکـو و تـ پـشـ زابـوونی مـدی بـرـهـمـهـنـانی سـرما یـداری.

بـرـهـمـکـی تر، کـ بـ دانانی وـکو دـسـتـپـکـ نـزـیـکـمـان ناکا تـو و لـ

فلسفہ (مارکس)، نووسینی (پارچہ نووسینی ٹابووری و فلسفہ (Economic and Philosophic Manuscript of 1844)، لہذا
 ئوئی ئو برہمہ کم مادی داشتی ئو فیلہ سووفن و کاتیکیش
 خئی لہ ژیا ندا بوو، بے چایی نگی یاندوون. ئو یادداشتانہ زیاتر لہ
 کتبی (سرمایہ) خراونہ تہ چوارچہوئی کی فلسفہ، کم تپیدا
 (مارکس) بے متمدنی فلسفہ فیانی خئی خنہ لہ کمپیتایزم دگرہت و
 ووبہووی شیکردنہ و لکدانہوئی فلسفہ فی دہکات. کتبی متمدنی
 ئو برہمہ لہو دایہ، کم زہر کتبی ٹابووری و امیاری بے ترمی
 فلسفہ فی مامہمہ یان لہ گہ کر او. لہ ہمان کاتدا، یہ کمکی تر لہ
 کتہکان ٹوئی، کم کمپیہ نووسراوہ کم ٹا ز و ناہنہ، بے کم
 چاپ و ہاویش کر او تہو بے گومانہو مامہمہ لہ گہ ئو کم نتہکس و
 تہمانہ کر او، کم (مارکس) بے کاری ہناون. جگہ لہو دوو برہمہ،
 پارچہ نووسینی (پہلی کی 1859 - Preface 1859)، ووبہووی ہمان
 کتبی متمدیمان دہکاتہو کاتہک دہمانہوت لہوہو دہست بے
 خوہنہوئی (مارکس) بکین.

کواتہ لہ کوہو دہست بے بکین؟ چہن بتوانین ئو کتہی (مارکس)
 خئی باسی کردووہ چارہہر بکین و بیکین بے خئی دہستہک؟ لہ
 ساہی 1857دا، تہکچوونہکی ٹابووری و بازرگانی گہورہ کم مہمہ شاری
 گہورہی جیہانی ووبہووی قہیرانی ٹابووری کردہو. ئو تہکچوونہ
 یہ کم قہیرانی ٹابووری جیہانی بوو، چونکہ لہو کاتہدا بوو، کم
 تازہ ٹابووری نہودہو تی یان جیہانی گہی بے خہوہ بینہ.
 سہرچاوی ئو قہیرانہ لہ (ولایہ تہ یہکگرتوہکانی ٹہریکا) سہری
 ہہدا و کم مہمہ شاری تری پیشہ سازی و ٹابووری جیہانی گرتہو،
 لہوانہ (لہندن)، (لیفہرپول)، (گلاسگہو) لہ (بہریتانیا)، (پاریس)
 لہ (فہنسا)، (ہامبہرگ) و (لایپزیگ) لہ (ٹہمانیا)، (فہنیا) لہ
 (نہمسا)، (ٹہستردام) لہ (ہہنڈا) و (کہنہاگن) لہ (دانمارک).

ئو قہیرانہ کاریگہری گہورہی لہ سہر جوہی پیشہ سازی و ہہزی کار
 (labour power) ی کرہکارہکان ہہو. شکستی بے زیاتر لہ ہہزار
 بانکی گہورہی (ٹہریکا) ہہنا. بہام ہہشتا ئوہ گرنگیہ کمہی
 نیہ، بہکو لہ دواہ ئو قہیرانہو، سہرمایہ داری گہہ دہکات و
 دہت بے دیفاتہی ٹابووری جیہان. ٹہنگہ یہ کمہ ہہرسہت چہ وای لہ
 (مارکس) کردہہندہ سہرنج بختہ سہر ئو ووداوہ ٹابووریہ
 جیہانیہ. بہر لہ ہہر شتہک، دہخی ژیاہی (مارکس) لہو کاتہدا لہو
 پہی خراپیدا بوو. ئوہ بے ٹاکرا لہ کم مہمہ نامہی بے (ٹہنگلس) ی
 ہاوہ و ہاوپہنووسی دیارہ و تہنانت ٹماژہ بہو دہدات، کم ہیچ

کاتیک له ژيانيدا هښند له ووخاني ئابووريدا نه بوو. ئو له ماوې د سا بڼې لوی ځای له سر نووسینی ژنامې وانی پيدا دکرد. بېشکې ئو نووسینانې له ژنامې (نیویورک تریبون - The New York Tribune) بېاو کړدوونې و. خراپوونی دځی ژيانی زېمینې گډوډی تری بې بیرکړدنې و نووسینانې تری ځش کړد، چونکې وځې ځای ئامازې پې ددات، ئېر ددېتې دسټېک. ئو دسټېکې بې دوايدا دگډېنې، دتوانین لېرېدا بیدزینې و. دسټېکې ئو له ځځې مېشی ناڅشې و سڅتې ژيانې ځېوې سړی هډدا. ژيانې (کارکس) زېر شتمان له بارې فلسفېکېوې پې ددېت.

بې (مارکس)، ئو قېرانې سرېتای سړهډانېکې نوې مېدېلی امیاری و ئابووری جیهانې، کې پېوېندی بې دسټېکات و پارېوې هې. حکومت و امیارقانېکان دسټېکات و بانکېکان دپارې دگډېنې. قېرانې له و شېوې دړوستکراون و پېوېندیان بې بېردوامیدان بې کڅشې قېران و سوې پارېوې هې. له کاتې دایې، کې (مارکس) دسټ ددکات بې نووسینی کتېبې ((څنډ له ئابووری امیاری). له ودا ئامازې بېوې ددات، کې توښېوېکې ددېت له لېکېښوې له شمېکې (Commodity) دسټ پې بکات. له بېشی چوارمې کتېبې (سېرمایې)، کې له ژېر ناوینشانی (دامزراوې گشتی سېرمایې) یې، یېکېم سټې بېوې شېوې دسټ پې ددکات: (سوې شمېکېکان ځای دسټېکې سېرمایې یې. بېره مېه نانی شمېکېکان و سوې گډشې فېمېکانیان، یان بېن بازارگانی له پېشیرکاني مېژووېوې، کې له ژېریدا سېرمایې سر هډې ددات، یېک دگړن).

بې پېچېوانې چېمکې (کېمېسېم)، چېمکې شمېکې یان شتومکې ددېت بې ځای دسټېک، چونکې لای (مارکس)، کڅش و دژکېان (contradictions) یې سېرمایېداری له شمېکېوې دسټ پې ددکات. شمېکې څسېتې بېکاره نېان (use) و بېها (value) یې هې. بې نمونې ئاتوون هېم بې کار دېت و هېم بېهای هې، بېام بېهای ئاتوون وکې شمېکې ئاگېوې (exchange) یې پې ددکرت. بې هېر شمېکېکې، کې ځوان څسېتې بېکاره نېان-بېها بوو، دتوانېت بې شمېکېکې تر، کې ځوان څسېتې بېکاره نېان-بېهای هې، بگډېدېتوې.

لېرېدا شمېکې دوو هاوکڅشې جیاوازی هې. یېکېمیان ئوې (مارکس) پې ددېت (شمېکې - پارې - شمېکې Commodity - Money - Commodity)، واتې شمېکېکېمان هې، کې ځوان بېهای ئاگېوې و بې پارې بېهاکې دیاری ددکرت، بېام ئامانجې پارېش بې دسټختی شمېکې تر. (مارکس) بېوې هاوکڅشې ددېت هاوکڅشې سادې یان سرووشتی، واتې

ن و کرداری ئا وگ و س ر تایید و ب پ کردن و ی پ داویستی کانه، وک خ ی د ت (فر شتن ل پ ناو ک یندا). هاوک ش ی دوو میان هاوک ش ی ک پیتا یسم و ب و ش و ی ی ی؛ (پار - شمک - پار / Money - Commodity - Money). جیاوازی ئ و هاوک ش ی ل گ هاوک ش ی ی کم گ و ر و ج و ه ر ی ی، چونک ئ گ ر ل ی کم میاندا ب کار ه نانی شمک و ی ی ی پار ب ب ر د و امیدان ب سوو ی زیان و ئا وگ ی، ئ و ل دوو میاندا ئ مانج ل و ئا وگ ی ی ی ی. ی کم ئم پار مان ه ی و د ی د ی ی ب شمک و دواتر دوو بار ئ و شمک د ک ی ن و ب پار، و کو خ ی پ ی د ت (ک ی ی ل پ ناو فر شتندا).

(مارکس) پ ی وای ه ر ب ت نیا گ ی انی ئ و سوو س ر ه ی دانی س ر مای داری ی. ه ر ل و هاوک ش ی ی دا، شمک و ن د ب ت، چونک ئ مانج ک د ب ت ب پار ب پار، ک شمک ت نیا ب ب ت ی ئ و هاوک ش ی ی ی. (مارکس) ل ه مان ئ و ب ش ی ئا ماز مان پ ی دا، ب و ش و ی ی وونی د کات و؛ (ئ گ ر من 2000 پ ند (ک د کات ی ی ت ن) ل ک کم ب س د پا و ند د ست ک و ت و ه مان ئ و 2000 پ ند ب 110 پا و ند بفر شم، ئ و ا مانای وای من 100 پا و ند ب 110 پا و ند گ ی ی و ت و، پار ب پار). دیار (مارکس) پ ی وای ه ر ش ت ب ها ک ی پار ب ت، پار ی ی، ب نمو ن ل ی ک ی بانکی ه ر ک س ک، ل جیات ی پار ی د ستی، ئم پار ی ژمار ییمان ه ی ی. بانک پ مان د ت یان پ شان د دات، ک چ ند پار ل س ر ی ک ی بانکی ئم ی ی. ب (مارکس) ه موو ف م کانی پار، پار ن، گ ر نگ نی ی د ستی ب ت یان ژمار یی مادام ب های پار ی ه ی ی.

ب ر ه م ه نانی ئ و شمک و گ ی ن و ی ب پار پ یستی ب ک م م ک پ ی س س. مادام ئم شمک ب پار ب کار د ه نین، ئ و ا ه یزی کار ی ش ه مان ئا مانجی د ب ت. ل و د خ دا، پار د ب ت ب کر (wage). ئ و کر کار ی ئ ی ش د کات، ن رخ ل س ر توانا ک ی خ ی ب ران ب ر ب کر داد ن ت. ه یزی کار (labour power) تاک س ر چا و ی ب ب های زیاد (surplus value) و ه کار ی ج گ ر و ی ب ر ه م ه نان (substitutable factor of production). مادام ل ر دا ئا مانج ک ی نی ی ی ب پار، ل پ ناو ب های زیاد یان قازانج، ئ و ا ه موو هاوک ش کانی تر ل چوار چ و ی ئ و سوو دا د ت و ن و. ه یزی کار، ک ه یزی مری ی د ب ت ب ئا مانجی س ر مای داری و ل پ ناو گ ش دان ب خ ی، ب کار ی د ه ن ت. تر سناکی س ر مای داری ه و شاندن و ی ه موو بونیاد ک م ی ی تی و م ژووی (social and

historic constructions) کان. هـیزی کاری کرکاران دـبت بـ داینامیکی بـرد و امیدانی بـرهـمـهـنان و نرخ و بـهای ئو هـنـش لـ بـکارهـنانی دای، نـک لـ هـوونی.

کـواتـ دـستـپـکردن لـ کتـبی (سـرمایـ) و (خـنـ لـ ئا بووری (امیاری) زـر دـروازـی گـرنگ و بنچینـیمان بـ دـکـنـو. خوـندنـوی ئو دوو کتـبـ هـیزی ئوـمان پـ دـبـخـش فـلسـفـی (مارکس) بـ قووـلـایـکـی خـیـوـ بناسین، نـک بـ تـنـیا لـ چوارچـوی کـمـبـک بانگـش. دـستـپـکردنی خوـندنـوی هـر فـیـلـسووفـک و هـزرکـی قوو لـ و شوـنـ دـست پـ دـکـت، کـ چـمـکـ بنچینـبیـکانی ئو فـیـلـسووفـ یان هـزری لـسـر دامـزراو. بـ (مارکس) کـلتـوور و نـریتی سـرمایـداری کـش گـور و بنچینـبیـکـی و لـوـو خوـندنـو بـ دنیا و مـژو دـکـت. یـکـک لـ و فـیـلـسووفـانی، کـ بـشـوـیـکی ناـاستـوخـ بـرگری لـ و بـچوونـ دـکـت، (سلافی ژینـک)، لـ پـشـکی کتـبی (توندوتیژی)، (ژینـک) ئاماژ بـ نامـیـکی (مارکس) بـ (ئـنگـس) لـ سای 1870 دـدات، بـم شـوـیـ (ژینـک) شیکاری کردو: "نامـکـی (مارکس) دـربـینی ترسـ خـسـنـکـی؛ ئا یا شـگـان ناتوانن بـ دوو ساـکـ چاوـ بـکـن؟ ئو هـشتا (سـرمایـ) تـواو نـکردو."

(مارکس) لـ و فـیـلـسووفـانـ نیـ ئـمـ بـچوونـکانیان بخوـنـنـو. بـچوونـکانی (مارکس) هـر بـچوونـن، بـکو کـرـسـتی توـژینـو و خوـندن. بـچوونـکان هـنـد ئاسان نیـ بـ ئوـی بتوانین بـبـن باوـمان پـیـتی یان نا، چونکـ فـلسـفـی ئو لـ دـرـوی باوـو. بـکو، هـزی (مارکس) وا دـخـوازـت ئـمـ خـاـون توانای توـژینـو و خـنـگـرتن بین. هـر خـی لـ کـتـایی یـکـم پـشـکی کتـبی (سـرمایـ) دـبـت، "هـر بـچوونـک، کـ لـسـر خـنـی زانستیان بونیاد نراو، بـخـرهـاتنی دـکـم." لــرـدا، وک هـر فـیـلـسووفـک (مارکس) بانگـشـی ئو ناکات، کـ خـنـ فـلسـفـیـکانی بـهان، بـکو بـکراوـی وکو بابـتـک بـ توـژینـو و خـنـی زانستیان دـیـهـتـو. کتـبی (سـرمایـ) دابـینی (مارکس) لـ زـربـی ئو خوـندنـوانی بـ (مارکسی ئایدیـلـگی) دـکـت. فـلسـفـی (مارکس) فـلسـفـیـک، کـ توانای گـانـی گـورـی مـژووی و جیهانی هـو و هـی. نـک هـر ئو، بـکو زـمـینـیـکی گـورـی بـ خـنـ و فـلسـفـی ئا بووری دامـزراوندو.

دـنگـکان:

2- ئايا بواړی رښنېږی و سیاسيېمان به تهواوی دهستېمرداری مارکس بووه؛ چېتر پښوېستی به مارکس نهماوه؟ ئاخې ځاسته به راگه یاندى مهرگی مارکس، هه موو تڼز و بیرکردنه وه کانی وه لا بنځین؟

4. ئايا توانای فلهسه فې مارکسیزم له گڼځینې کڼمه گادا کڼتایی هات، یاخود ئهوه هر مارکسیزمه که توانای گڼځینې کڼمه گای هه یه؟

سدران ئازاد

من لـر دا وـلـامى پرسىارى چوارميشـتان دـدمـو بـ ئـو وى
 كـخـراوـيـيـك بـ بـچـوونـكـانـم دابـمـزـنـم. جـگـ لـو هـو دـدم لـ
 چـنـد وـانـگـيـكـو لـ ئامادى ماركس لـ كـمـمـگـى كوردى بـوانـم.
 سـرـتا پرسىار كى تـ ئاستـيـكى ووى لـ نـوـندى ئـشـبـيرى
 كوردى و ئاستـكـى تـرى نـوـندى سىاسى. بـيـ سـرـتا پـويـست
 دـكـات بزانيـن نـوـندى ئـشـبـيرى ئـمـ چيـ و كـنـ ئـوانـى
 نـوـنـرايـتى دـكـن، ئـنـجا دـتـوانـن لـو تـبـگـيـن ئـيا ئـو
 نـوـندـ توانـى مامـمـكـردنى لـگـ هـزـ و فـلسـفـى (ماركس) هـبو
 تاكو بـيـن پـويـستى پـى نـماو. لـرـشـو دـزـنـو وى دـستـپـكـكـيش
 بـ ئـو باسـ قوـسـ، چونـكـ خودى نـوـندى ئـشـبـيرى كوردى ئـوـز و
 نازانيـن باس لـ كامـ نـوـند و كامـ ئـشـبـيرـكانى دـكـيـن. يـكـم
 ئـمـ بـرـهـمـى ئـو نووسـر و ئـشـبـيرانـمان لـ بـر دـستـدا نيـ تاكو
 بزانيـن پـويـستيان بـ (ماركس) ماو يان نا.

دځمکي نن نن او بډرهمه فلسفيانې به ديدکي ځنډگرانو ل
باري (مارکس) وو نووسراون. ناک ل باري (مارکس)، بډکو هر
فيلسووفکي تر وو. زه نابيت (د. محمدمد کمال) ته واوي
هو وو کاني ځي خست ته کار به دروستکردني زمينه. وکو تر،
نو و ندي ښيري کوردي نو و ندي حوکمداني پيامبران يي.
ښيري نه ښيري هو موو شت زان و ځي د خات ناو هو موو
بوارک وو وک ته وي شارزاييکي بواي ته واوي ل هو موو بوارکان
ه ب ت.

بەر لـ هـر فـیلـسووفـکـ، (ئیمانـوـلـ کانت) مـتـرسی ئـو دیارـد
 شـنـبـریـیـی بـه دیـاری کـردوویـن، لـه پـهـشـهـکی نووسـراوی (بـناغـهـدانان بـه
 مـتـافـیزیکـی [وشتـهـکان)، (کانت) ئـوانـی، کـه خـیاـن بـه (بـیرمـهـند
 سـهـرـیـهـستـهـکان) ناو دهـهـن، بـهـم شـوـیهـ ئاگادار دهـکـاتـوهـ، “ئـوانـی
 بـه دواي تـهـرکـردنی ئارـهـزووی ئاستی جـهـماوـهـرـهـو، بـهـلایـانهـو بووـتـه
 دیاردهـیـهـکی ئاسایی، کـه [با بـهـتی] ئـهـزمـوونی لـه تـهـنـیش هـهـشـهـکی بـه
 تـهـکـهـهـی کـهـرتـهـک لـه هـهـموو جـهـهـهـکانـی تـهـر، کـه خـهـشـان سـهـهـریان لـه

دښارناچټ، بفرلشن و بڅشيان بښن 'بیرمښند' سربڅخکان، بښوانښی څیان بښ بښی تایبښتی هښکی فښلسف ټڅرخان کردوو بښن 'وشکڅکان'.

نایا ووکو سرجم، شتڅکان بښ کښی شارزا باشتړ پښش نډدکڅوتن، ئډگر هاتباو 'بیرمښند' سربڅخکان' ناگادار بکرښوو بښ ئووی هڅر لڅ څوو دوو بڅرهښم، کڅ زر لڅ یڅکتر و لڅ شوو مامښکړدن لڅگښاندا جیاوازن، هښښگرن؟". نښوښندی ښښبیری کوردی پښی تی لښوانښی، څیان بښ بیرمښند ښان نووسڅری نازاد و سربڅخ ناو دښن و دښت بښ هښموو بوارڅ جیاوازڅکانی هزر دښن. هڅر (کانت) لڅ پښشکی ئو نووسراوښدا، پښ لښسڅر ئو دادڅگرټ، کڅ "لڅ هڅر شوښک کارڅکان بښ وردی دا بښش و لڅ یڅکتر جیا نڅکرا بښتنو، لڅو شوښښدا هڅر کښسڅو وښستای هښموو-شت-زانڅ و هڅر لڅو شوښښدا بوارڅکان لڅو پښی دواکڅوتوویدا دښمښنو". بښچوونی (کانت) بښ دڅی ښښبیری و کڅلتووری ئمښ پښناسڅکی ټواوو. لڅ نښوښندی ئمښدا هڅر کښسو دښت بښ هښموو شتڅک دښبات و نازادانښش حوکم دڅفرلشت.

(بڅختیار علی) یڅکڅک لڅ نموونڅکان بښ وښها ټڅگڅیشتنڅکمان بښ فڅراهښم دڅکات. لڅ بابښتی (څڅگڅلکړدن وڅکو ستراتیژ) لڅ بارڅی (مارکس) ښو دښت: "مارکس لڅ گښبښنڅ دڅگمښنڅکانی مښژووی فښلسفښی، بښام هیچ ښښبښنڅک لڅ مښژووی سیاست و فیکردا وڅک ئم گښبښنڅ تاقانڅ و ناوازانښی مښژووی فیکر «مارکس» زڅوی پښنڅکرد لڅ دیکتاتڅریټ و زیندان و جینښساید و ترس." لڅرښدا (بڅختیار علی) نڅ لڅ پښش ئم پڅرڅگرافڅ و نڅ لڅ بښشکانی تردا، پڅمان ناښت گښبښنی (مارکس) لڅ کوڅ دایڅ و بڅچی دنیای پڅ کردوو لڅ دیکتاتڅریټ، زیندان، جینښساید و ترس! نایا ئو چوارانڅ (مارکس) دروستی کردوون و لڅ پښش ئودا بوونیان نښوو؟ ئی ئستا، کڅ دیکتاتڅریټ، زیندان، جینښساید و ترسمن هښی، بڅرهښمی (مارکس)ن؟ دڅکتاتڅریټی پادشایانی کښنداو هښی (مارکس)؟ زیندانڅکانی دنیا (مارکس) نڅخشای بښ کښشاون؟ جینښسایدی (جولڅکڅکان)، (ئښفال) و بښم دوا یښش (یښزید یڅکان) بانگڅشای (مارکس)ن؟

(بڅختیار علی) بښو ناوښستڅت و دښنووسڅت: "دڅگڅمښوو سڅر ښتڅکڅی مارکس کڅ دښت «کاری فڅیلڅسوفان تا ئستا ټڅفسیری دنیا بوو، ئښدی کاتښتی بیگښن». ئمښ ئو ښتڅی یڅکڅ بښښزتان {سیروان عڅبدول} و هښموو ئڅکتیفیستڅ سیاسییڅکان و پڅزڅتیفیستڅ

لیبرال-کانیش له خه رههات باوه یان په یی تی. له ژبه به یی ئم رسته یی وه هه موو دیکتا ته ریی ته کانی سه ددی بیست هاتنه ددر. " من له کاتی خه یدا نام یی کم به (به اختیار علی) نووسی و هه له سایته ککی ئه وه دا (دنگه کان) به اووم کردوو ته وه و خو نه در ده توانه ته له وه دا بیخو نه ته وه. به په ویستی ده زانم ئه و سه رنجی ئه و کاته له بهاری ئه و حوکم په ووکلهش و هه های وه نووسیوم، جار ککی تر له لهره دایده نه مه وه، که به و شه وه یی یی:

"ی که که بی ته (مارکس) له نه وه ندی شه بیری کور دیی وه بناس ته، ده توانه ته چی له و حوکم په ووکله شان فله به ته؟ ئا یا نه و جه ره حوکمانه هیی که سه کن، نه که به به ن به لای (مارکس) وه چو به ته، چونکه نه و زمانه هه رگیز ناگاته ئاستی باسکردنی ئه و فله سه وه، به نام هه به به لای فیکر وه چو به ته و به شه یی کی زه ره که میش به ته جیاوازی له گه نه و که لتوو ره په له حوکمی سوا و هه های دروست کرد به ته؟ وه نام که نه خه ره.

زمانی نوو سه ره ککی قوو و داه نه در هیه کاته که له و ئاسته دا له دنیا و فیکر نا وه ته ته.

جگه له و به چوونه، به و مه ته ددی (به اختیار علی) و هاو بیر کانی، وه کو به شه ککی زه ری مام سه تیا نی ئا نی به ته، (که ره مارکس) به پرسیا ری ته ته واوی تا وانه کانی دیکتا ته ره کانی سه ددی بیستی ده که وه ته ته ست، نه ویش به ی که سه ته. نه و به چوونه نه که له وه یی له گیکی شه وه، به که له وه یی مه شه وه، نا ته واوه. به هه نه وه یی نه و نموونه یی (به اختیار علی)، که نو نه رای ته ته نه وه ندی کی گه وره یی شه بیری کور دی ده کات، له وه ته ده گه یی، که بیری (مارکس) نه که هه ره له و نه وه نه دا نه بووه و نیی، به که به ته تکر دنی نه و فله سه وه، شه شنبیرانمان په نایان به هه موو جه ره حوکم ککی وه وکلهش و سوا و بر دووه. له ره دا په ویستی نه ده کرد شه شنبیرانمان نه و نه ره که سه خه به گرنه به ره مادام مه لاکان ده مه که (مارکس) به و شه یی خستوو ته به رد مه دادگی حوکم کانیان.

به که یی ئاماده یی هه ره فیکر که زمانه. نه گه ره به ئاستی زمان و هه شیا ری خه مان به گه یی نه وه، ده ره که و ته کانی ئاماده یی (مارکس) له هه شیا ری نه مه دا نا ئاماده و نیی. له زمان و هه شیا ری نه مه دا گرنگی و قو سه یی هه ره بیر که له وه دایه، که چه نه ده توانه ته باوه کانیان پته وتر و به هه زتر به کن، که م نیی نه وه ندی له ژبه کار یی گه ری هه ژموونی شه و ته ئا یده له گیای که مه نیستی، دوو بار له وه هه باوه که وه به وه هه باوه که کی تر بازیا ن داوه.

بہ یہ ہر زو و بشکی زری ئوانہ، لہ دوای ہر سہ نانی یہ کی تی
سقی تی و بل کی کم نیسم لہ سہ راستی ئاید لہ جیا یان گہ انہ و
بہ باوہ کی لتووری و ئاینیہ کی یان، یان و کو شوہنک و توانی
بہ سہری کم نیسم لہ نامہ یی و گہ گیریہ کی قوہ دا، بہ ہیوای
زیندو و بوونہ و سہرہ دانہ و و ہا و و تہ، مانہ و۔ یہ کی لہ
کہ شکانی ئو بزوتنہ وانہ ئو بوہ، کہ و کو پہ یامبہر مامہ یان
لہ گہ (مارکس) کردوہ۔ و ئہ یانہ ہموو قسہ و بہ چوونہ کانی مارکس
و رگیرا و و باوہ کی ووتی لہ بہرہم ہندرا و۔ پاہہ ندبوون بہ
فرکاریہ کانی مارکس و کو پانہ بدبوون بوہ دقہ ئاینیہ کان۔ ہری
ئو بزوتنہ وانہ لہ ناوہ و کی کم مہ گہ سہرچا و ی نہ گرتبوو تا و کو
بتوانہ گہ انی ہشہ یی دروست بکات۔ بہ یہ بہ چوونہ کانی لہ زہر شت
کورت کرا بوہ و۔

یہ کی لہ و نہریتانہ ی ئو بزوتنہ وانہ، یان بہہ یین ئوانہ ی خہ یان
لہ زہر چہ تری فہلسفہ ی (مارکس) پہناسہ دہ کرد، ہمان ئو چہ مکہ
بوہ، کہ لہ خندہ ی ئہ دہ بی ئیمپہ یالیزم بہ (لہ گیکہ دووانہ یی
ئیمپہ یالیزم - binary logic of imperialism) ناسرا و۔ (لہ گیکہ
دووانہ یی ئیمپہ یالیزم) ئامازہ ی بہ و لہ گیکہ کی لتووریہ دہ و و تی
(داگیرکہر) دژ بہ دہ و و ت و کی لتووری (داگیرکرا و) بہ کاری دہ ہنا،
بہ نموونہ داگیرکہر پہ شکہ و تووہ، خا و ن شارہ ستانہ ی، باہادہ ستہ،
ہہ ہژہردا و ی خواہ، داگیرکرا و دواکہ و تووہ، و ہشگہرہ، شایہ بہ
ئازادی نیہ، نہ فرہت لہ کرا و و زہری تر۔

لای ہشہیری کم نیستی ہمان لہ گیک بہرانبہر بہ کم مہ گہ ی کوردی
پہ یہ و کرا و۔ کم مہ گہ کہ نہ پہرست، ژن چہ وسہنہر، نا ئازادیخواز،
دواکہ و تووہ، بہہام کم نیسم ئازادیخواز، تازہ گہر، یہ کسانخواز و
پہ شکہ و تووہ۔ دہ بینہ وک چہ ئاین بہرہہستی زہر گہ وری بہ
ئازادی و یہ کسانہ ہ گہری ہہ ی، ئاوا ئو بزوتنہ وانہ سہرنجی
زہریان لہ سہر ژن وک باہت نہک خہ ہہ بوہ۔ ئو بہ ئوہ ی
خوہنہ و و ہہ سہنگانہ و تہ گہ یشتنمان بہ کی لتوور و بونیادی
کم مہ یایہ تی کم مہ گہ ی کوردی ہہ بہت۔ شہ پہلی ئو بزوتنہ وانہ دژ بہ
ہہموو بہہ کم مہ یایہ تیہ کان بوہ و سہرجہ می بونیادی کم مہ گہ ی
بہ لا و نا بہ خہ زگہ ی ئوہ کی کم نیسم ہری زگارکہر۔ گوژمی ئو
جہرہ بزوتنہ وانہ زو و دامرکایہ و، چونکہ ہہزہ کی لہ کم مہ گہ و
سہرچا و ی نہ گرتبوو و خا و ن تہ گہ یشتن بہ بونیادی کم مہ یایہ تی و
کی لتووری نہ بوہ۔

یہ کی تر لہ ہکارہ کان ئوہ ی، کہ ئو ژینگہ و پاشخانہ ی (مارکس)

فلسفای خای لاسر دامزرا ندوو، ل کممگگی ئممدا ئامادی نی بوو. (مارکس) فیلسوفیک لاسرووی هموو بریستکان، لوان جیوازی نژاد، ئاین، ننتوو و گگز قس دکات و پپژکی گشتگیر. ب هممان شویش، خنکانی (مارکس) نک ب تیا ئماژن نین ب کممگگی یکی دیاریکراو، بکو باسن ل و رگانی ئوتی مژووی مر فایتی ل درئنجامی گان و گواستندوو ل شووی برهمهمنان و چالاکی ئابووری. ئو گان و گواستندوان کاریکگری گوری ل و رگانی چالاکیی مرییکان همبوو، تنانت ل دابشبوونی چینایتی، نژادی و ئاینیش. بی خنکانی (مارکس) گشتگیرن، بام زمینی ل دایکبوونی خنکانی (مارکس) ل نریت فلسفییکانی پیش خای جیا ناکرتوو. ب ئاگابوون لو زمین، همومرج و پاشخانای فلسفای (مارکس) تپیدا سری همدا، تگگیشتنکی ناتواومان پ دبخشت.

ب گشتی، بر لووی باس ل بلاوانی (مارکس) و تکزکانی بکرت، ئمم پویست باس ل هژاری و کمتوانایی نووندی شنبریی خمان بکین. تا زمین ب خن و دامزرا ندنی پپژکی فلسفییان دروست نبت، بیار نیی بوو ممتدد کرچوکان، ک یان ستایشین، یان نفرتی ل (مارکس) و هر فیلسوفیکی تر ت بگین. ئوو ئاستی گشای هشیاری ئممی، ک ئاستی گان دیاری دکات. ئمم ناکرت چاوینی گان ل هیچ فلسفییک بکین، بکو ئوو ئممین، ک بیار ددین هشیاری ئمم چ ئاستیک و ربگرت و چ گگانک برهم بهندت.

دنگکان:

3- پاش روخانی سیستمی سیالیزم و ودهرکهوتنی تزی "کتابی مژوو" له لایهن فککایاما و هاواکانییهوه، ئایا ئه و بانگهشهیه واتای مردنی مارکسی فهلسهفی بوو؟ یان مه بهستی ئه و مارکسه به ئایدیللژییکراوهیه که کتایی هات؟

ساران ئازاد:

ووامکی من ئوویم، ک هیچ یککیان. هکار ب ئوو ئوویم، ک بیر فیلسفی ل چوارچووی دوالیزمدا بیار و حوکی لاسر نادریت. نریتی دوالیزم یان دووانیی، خسارمندیکی گوری ل هیزی تگگیشتنی فلسفییانای هشیاری مر ف داو. ئمم کاتک

دې توانين ئازادانې بېرېكى فېلسفې لېك بدېندو، كې لې هېلېشې پېشېر و پاشېرېكانى حوكم و بېياردان دووريان بخېندو، هېر بېرېك خاوان خېسېتېكى پېى ناتېواو لې خېدا، ئېو پېيې ناتېواويې دېرئېنجامى بېرېككېوتن و تېكېبوونې لېگې پېشېر و پاشېرېكانى دواى خې، بېو پېيې بېت، بېرى فېلسفې هېمېشې كراوېي؛ شاين بېوېي لېگې پېكھاتې و كېرستې نوې يېك بېرېت و لې پېكھاتې پېشووې خېشېو دابېندېرېت.

گې سېرچاوي بېچوونېكې (فېكېياما)، دېدى فېلېسووفى ئېلېمانى (هېگې) لې بارې مېژوو، ئېگېر پېش (هېگې) خوېندنوې مېژوو خې لې دابېشېوونى زنجېرىي ووداو و ساېكاندا بېنيوېتېو، ئېوا لې (هېگې) ئېو تېگېشتنې ووبېووي هېلېشانېدو دېبېتېو، كې لې كېبې (فېلسفې مېژوو) بېچوونېكانى خېي تېدا دامېزراندوو، لې دېدى (هېگې) گرنگىي فېلسفې مېژوو لېو دا نېيې لې چ ساېكېو بې چ ساېكې تېر دېمانبات، بېكېو تېپېاندنى سېردېمېكى هېشېاريې بې سېردېمېكى تېر، يان گېانې پاا دايېمېكانى گېشېكردنى هېشېاريې بې دېستېنې ئازادى، هېر لې هېمان كېبدا، (هېگې) ئاماژې بې دېستېوتنى ئازادى دېكات و لېو دا مېژوو دېكات بې كامېيې خې.

بېكېم توېژېندوې (فېكېياما) لېو بارېيېو لېژېر ناوېشېانى (كېتايى مېژوو؟) لې ساي 1989 لې گېفارى (The National Interest) بېاو كرايېو، (فېكېياما) هېوې داو ئېو بېچوونې (هېگې) بې پېشكېوتنېكانى خېرئواو لېژېر سايې دېمېكراسى و زاېبوونى هېژموونى لېبېالېزم، كې وېك خې ئاماژې پې دېدات، خېرېك دېبېت بې تاكې مېدېلى چارېسېر بې تېواوى ناكېكېيېكان، بېكار بېلېت، وېك خې دېنووسېت: "ئېوې ئېم دېبېنېن بې تېنېا كېتايى شېي سارد يان تېپېيېن بېناو كاتېكى تايېتې مېژووې دواى شې نېيې، بېكېو كېتايى مېژوو خېيېتې؛ واتې خېي كېتاي گېشېسېندى ئايديېلېگىي گېزى مېرېف و بې گېردوونېبوونى دېمېكراسىي لېبېا وېك كېتا فېمى حوكمېانىي مېرېف، " زمانى (فېكېياما) زېر گېشېنېانېيې، ئېو واي دېبېنې، كې تارمايى دېمېكراسىي لېبېا خېرېك تېواوى جېهان دېگرېتېو.

زېرېك لېو پېشېنېيې گېشانې (فېكېياما) باوېيې پېي هېبوو، لې جېهاني ئېستاماندا پېچېوانېكې هاتوو دى، (فېكېياما) پېي وابوو، كې لې كاتېكى زوودا، جېهان چېتر ووبېووي كېشې و ناكېكى گېورې نابېتېو، مانېشېتې ئېژنامېكان كېشې سادې و لاوېكى لې خې دېگرې، چوونكې مېژوو وا دېكات بې كېتايى و كامېيې خې، كې تېيدا هېمووان

لڙلر سايي ديم ڪراسي ليبل ۾ چٽڙ لڙ بووني خيان دڙبينن. ٽاوڙدانو ويڪ لڙ ڪشڪاني جيهان پڇوان ڪمان بڙ دڙسڙلمڙنت. وڙاتڪي وڙكو (چين)، ڪڙ (فڙڪيما) پڙي وڙبوو بڙر وڙ ديم ڪراسي هڙنگاو دڙنت، بووڙت سڙرمايڙداری تڙتاليتاری. ڪاريگڙريي ٽابووري ڪاني (چين) لڙسڙر هاوڪش ڪاني بازاء ڪاش هڙنڙگر و ناتواندڙر بڙلاو بڙندر. ٽو بڙچوونڙيشي، ڪڙ هڙر سڙهڙناني يڪڙتي سڙفيت ديم ڪراسي بڙ (ووسيا) فڙراهڙم دڙڪات پڇوان ڪاني دڙچوو.

جيهان بڙدڙم ڪشڪاني لاوڪي نا، بڙڪو بڙدڙم ڪشڪاني زڙر گڙور وڙ دڙناڙنت. گڙرمداها تڙي زڙوي و گڙانڙي ڪش، ڪڙ يڪڙڪ لڙ ٽاڪام ڪاني گڙشڪاني سڙرمايڙداری و ٽو بڙرهڙمهڙناني، ڪڙ وا دڙخوازڙت لڙپڙناويدا سڙرووشي زڙوي ٽڪ و پڪ بدڙت هڙر بڙ تڙنيا بڙ ٽو وڙي گڙشڪاني بڙ خي بدات. ڪمپانيا و وڙات زڙلهڙنڙڪان تڙواوي سڙرمايڙي مڙي و سڙرووشيان بڙ بڙرد وڙاميدان بڙ گڙشڪاني هاوتڙريبي ٽابووري (Exponential Growth) تڙرخان ڪردوو.

دڙخي مڙي لڙ وڙات زڙلهڙنڙ ٽابووري ڪان، ڪڙ خاوڙن سيستڙم ڪي تڙتاليتارين، وڙكو (چين) و (سينگاپور) ٽاو ٽاڪرڙت، چونڪ ٽوانا ٽابووري ڪاني لڙ نڙڪراو و ڪاريگڙري گڙور لڙسڙر ٽابووري جيهان دادڙن. (چين) خاوڙن يڪڙم چوار بانڪ گڙور ڪاني جيهان. بڙ گوڙري يڪڙڪ لڙ لڙڪڙينڙو ڪاني (زانڪي ڪڙپنهاگن) ي دانمارڪي، ٽايفڙني هڙر بڙڪار بڙڪ ڪڙڪارڪ لڙ چين دڙڪوڙت! چونڪ ٽو ڪڙڪارانڙي ٽو هڙموو ٽيانيان لڙ ڪارگڙڪاندا بڙسڙر دڙبڙن و تڙنانڙت وڇڪانيشيان دڙبنڙو بڙ هڙزي ڪڙڪار، ڪڙ پڙشنگي ٽو ڪمپانيا (فڪسيڪن - Foxconn). ٽو تڙنيا تايڙت نيي بڙ ڪمپاني ٽو پڙ، بڙڪو ٽاماڙدانڙڪي بڇوڪ لڙوي، ڪڙ دڙخي مڙي چن لڙپڙناو پاراستني گڙشڪاني ٽابووري جيهان پشتگوڙ خراو.

(مارڪس) لڙ بڙشڪي گڙور ٽو مڙترسيانڙ دواو و هڙستي بڙو هڙنڙ شراو ترسناڪ ڪردوو، ڪڙ سڙرمايڙداری دڙيجووڙنت. گڙانڙو بڙ (مارڪس) گڙانڙو يڪڙم يڪڙم خڙي فڙلسڙفي ٽابووري لڙسڙر سڙرمايڙداری. ڪشڪاني گڙور لڙ بڙچوونڙڪاني (فڪيما) دا هڙن، بڙام پڙشنگڙرينيان ٽو يڪڙ، ڪڙ هڙوي داو فڙلسڙفي (مارڪس) وڙڪو پڙيام ڪي ٽايدڙلڙگي ڪورٽ بڪا ٽو، ڪڙ پڙيوست بوو بڙ ڪا ٽڪي ديار يڪراو و لڙگڙ هڙر سڙهڙناني يڪڙتي سڙفيت، ٽو پڙيام دڙوراني خي گڙا و ڪڙتايي پڙ هاوو. (مارڪس) پڙيام ڪي ڪورتي ٽايدڙلڙگي نيي. ٽو خڙڪاني بڙ سيستڙم ڪي ٽابووري جيهاني

بـرز دـکـاتـو، کـ سـرتـاـپـاـگـیر و بـیـار لـسـر کـایـی اـمـیـاری و کـمـایـیـتـی جـیـهـان دـدات. سـیـسـتـمـک، کـ لـپـنا و دـرـنـدان بـ خـی، هـمـو شـتـک لـ خـیدا دـتـوـنـتـو و دـخـاتـگـ.

دـنـگـکان:

0- بـه بـچـوونـی ژاک دـریـدا، ئـهـوـی کـوژراوه مارکسی ئایدیـلـژیـه نهـک فـهـلسـهـفـی. ئـهـو مارکس بـه تارمایی هاملت دهـچـوونـت، بـهـوـی ئـهـو هـمـر کـاتـک بـیـهـوت دـهـتـوانـت بـگـهـتـهـو لای و لـهـحـهـقـیـقهـتـی تاوانی باوک کوشتندا ئاگادارمان بکاتهوه. کهواته ئایا مارکسه‌که‌ی ناو زمانمان که‌ی توانای ئه‌وه‌ی هه‌یه بـته‌گـ؟

٦- با قسه‌یه‌کی بابه‌کی ئه‌حمه‌دی له‌باره‌ی مارکس بـنـیـهـوه که دهـتـ “مارکس دهرمانی زگار بوونمان نادات، بـهـام ئه‌وه‌مان بیر ده‌هـنـتـه‌وه که نه‌خـشـین و واچاکتره مشورکی چاره‌سهرکردنی خـمان بخـین، ئـهـو هـهـند دهرمانیشمان بـ ده‌ست نیشان ده‌کات، بـهـام لـه‌سـهـر ئـمـه‌یه که له‌ناست کاریگهری ئه‌و دهرمانانه بتـژـینه‌وه” عه‌قی ئـمـه له‌کـوـی دـژـینه‌وه‌ی ئـهـو دهرمانه‌یه‌؟

سـرـان ئازاد

چونکـ پرسـیار کـت و ژـیـانـی و ئـو بـچـوونـی (جاک دـریـدا) لـ پـرتـوو کـکـی (تارماییـکانـی مارکس) دا پـداگـری لـسـر کـراو، کـ ناوـکـی ئـو پـرتـوو کـ دـوـمـمـند بـ وـنـی وـژـیـی، هـو دـدـم بـ هـنـانـوـی شـیـعـر کـی (ئـینـ ماریـیلکـ) دـست پـ بـکـم:

“لـدـستـدانـیش هـشتا هـیـی خـمان، تـنانـت لـبـیرکـردنـیش هـشتا خـاون شـوـیـکـ لـ شـانـشـینی گـواستـنـو. کـاتـک شـتـک دـوات، دـخـولـتـو و ئـگـرچـی ئـمـ بـ ئـستـم چـقی بازـنـکـین، بـ دـورمانـدا هـنـنـشکـاو و سـرسـو هـنـر کـی دـکـشـت.”

ئـگـر بـمانـوت ناوـک و گوـی ئـم شـیـعـر بـ ئامادـی (مارکس) لـ جـیـهـانی ئـمـمانـدا بـ کار بـهـنـین، ئـوا دـتـوانـین بـنـین، کـ (مارکس) خـی ئـیشـتـو، بـام فـلسـفـی بـدـورمانـو و بـ شـو و خـوـنـدنـو جـیاوـاز گـوازراوـتـو. (جاک دـریـدا) لـ کـتـبـکـیدا بـمانـوون دـکـاتـو، کـ بـچـی لـ جـیـاتی (تارمایی مارکس)، کـ ئامـژـیـ بـ یـک تارمایی، (تارماییـکانـی مارکس)، کـ ئامـژـیـ بـ جـرـها تارمایی، بـ کار هـناو. لـ دیدی ئـودا، (مارکس) خـاون

يک تارمايی نيی، بککو ب دورمانو و ل جيهانماندا تارمايیکانی (مارکس) جراو جرن. تارمايی خاون گیان نیی و جستیشی نیی. (دريدا) و ژيان پو نديی نوان تارمايی و گیان وون دکاتو، ک يکميان نابند جستن و ناي ت ناو ژيان، بام دوو ميان جستن دروست دکات و دب ت ب بشک ل جيهان. تارمايی ئاماد يی کی ئامادی ه ي. وکو ل باب تیک ئامازم پي داو، مرق توانويی تی شوی زر گور بکات، بام ه رگيز ل ودا س رک و توو ن بوو گگ ل و تارمايیکان بگرت ل و کات ی، ک د رد ک و ن. (مارکس) ب ودا خاون يک تارمايی نيی، ل ب ر ئوی ف ل س ف ک ی ب ر فراوان، ئ و ب ر فراوانيی تارمايی جياواز ب د وری جيهاندا دک شت.

ديار م بستی (دريدا) ئو نيی، ک گیانی (مارکس) بوو ت تارمايی و وکو گیانی پيامبران ئاگیان ل جيهان، چونک خودی (مارکس) ب هاوتا ل گگ (ئنگس) ل کتبی (خن ل ئاید ل گیی ئمانی) ئاماز ب و دات، ک ئاگیی مرق هيچ نيی جگ ل ئاگام نديی ژيان. مرق بوون و رکی ئاگام ند و ئ و ئاگام نديی ش ل ناو ژياندا دت بوون، نک ئوی ئاگام ندي پش بوونی مرق، وک ئوی فیل سووفانی م تافيزیک پداگری ل س ر دکن، ل وان (پلات) و (دکارت)، ه بووبت و دواتر ل جستن و بوونی مرقدا خی ب رجستن بکات. م بستی (دريدا) ل خودی ف ل س ف ی (مارکس)، ک خاون خوندن و ی کی ب و ن ی ب دکانی مرق و ئ و شوازان ی (سرمايی داری) د یگرت ب ر. (مارکس) ی ناو زمانی ئم ه بووی کی ج گیر و ل پشتر نيی تاو کو بتوانت بت گ.

بوونی (مارکس) ئاگام نديی. پ ژکانی ئ و ئاگام نديی ب ردستن و توانای خوندن و ی هزی شاراوی ژيانی ئابووری مرق ل ناو سیت می سرمايی داريدا ه ي. (مارکس) ب ر ل و ی ب چوون کانی بت، ئ و وز ف ل س ف ی ی، ک خاون گو کی ب ه ز ل خوندن و ی دیارد ج راو ج ر کانی سرمايی داری. ب چوون کانی (مارکس) ج گ ی خن، شیکاری و تدان و شن، بام ئم پویستی کی گ ورمان ب و گو ف ل س ف ی ی، ک توانای د زین و و شیکارکردنی ژيانی ئم ل ناو سیت می سرمايی داريدا ه ي. توانای ئ و ی ه ي ب بینت چن مرق وکو بوون و رکی ئاگام ند ل سیت می سرمايی داريدا کورت بوو ت و ب ب های ب کاره نانی. فیل سووفی دانمارکی (سر رن کیا ک گارد) ل ستایشی ژيانکردن ل شاری

(کپنهاگن) دا دټټ: “ب من، ب پچوانو، [کپنهاگن] هند گورپه ک وکو شار ټټچاو بکرت و هندش بچووک، ک هچ نرخکی بازار لاسر مرځکان نیی.” دیار (کیاکگارد) لگ (مارکس)، هاورچرخ بوو، بټام پش ټو کچی دواپی کرد.

ټو بچوونپ (هچ نرخکی بازار) من وای ب دچم لټر کاریگړی همان بچوونی (ئیمانو کانت) بټ لباری فلسفای ټټوشت. ل دیدی (کانت)، مرځ خاون شکمندی و بوونو وټرک ب هچ شوپک نابټ مامټی نرخ و بکارهټنای لاسر بکرت. ټم لټووی ټټوشتو بمان نیی مامټ ب شکداریی مرځ بکپن و نرخي بخپن س، (کیاکگارد) هستی بو کردوو، ک ل شارکانی تر واخړیک نرخ بازار دکټوټ سـر مرځکان. (مارکس) خوټندنوکی گشتگیر و پک لباری دینامیک و شووازکانی سرمايـداری ترخان دکات، ک چن نرخ دکات سـر بهای مرځ و ل پویستبوون و نـبوون کورتی دکاتو. پویست ټماژ ب خاک بدم. ل سـردمی (مارکس) کارگرکان پویستیان ب هزی کار و مامټیان لگ کرکرکان ب کمترین کر و ل خراپترین ئاستدا دای. بټام ل ټاکامی هـشیاربوونو و یاخیبوون ل ئاست ټو سیستـم، دبین ک زـر وټانی جیهان ناچارکراون، ک هـوای دامـزrandنی سیستـمی دادپـروورانـ بدن، دبین، ک کرکارکان خاون کاریگړیـکی گورن، چونک ټگر ټوان نـبن، سیستـم دکټوټ شوکـو.

بټام ل ئستادا مـترسیـکی گورـتر هـټـ ل بازار دکات، ټویش ټو، ک خړیک ورد ورد هاوکـشی بازار لټر سایـی پشکـوتنی ټکنـلـجی ب لایـکدا دکـټو، ک کمترین و کمترین فـرمانـبر و کرکاری پویست. کمتر و کمتر نوخب پویستی ب دـستی کاری کمـمـگ هـی. ټو دکـکی دروست کردوو، ک پـی دـگوتـرت بـکـکی (dispensability). شـی ټـم ئـستا لـسـر ټو نیی خراپ مامټمان لگـ دـکرت، بـکو لـسـر ټو ټـخ ټوان پویستیان ب ټـم یـان نا. هـر ل دـخی اـمیاری کوردستانیش ټـم ټو کـشیـمان هـی. پـشتر ټـگر یـکـتی و پارتی پویستیـکی گورـیان ب هـزی کمـمـگ هـبوو، ئـستا ټو پویستـ واکـتر و کمتری دکـنو. ټامانجی هـوټکانیان بـکـکردنی توانای خـک. یـکـتی و پارتی بـشی ټو سرمايـیان دـست بـسـردا گرتوو ب ټوای بتوانن پـی بـمـندو. مـگر بوون ب ټـندام ټمانج لـی گـانکاریکردن بټ، بټام ټو گـانکاریانـیش هـر

خٲان دٲستنیشانیان کردوون.

بارزانی، کاتٲک هٲستی کرد دٲمامکی ئایدٲلٲگیاکانی پارتٲکٲی
خٲریکٲ یٲک لٲ دوای یٲک دٲکٲون، پٲنای بٲ بانگٲشٲی (دٲوٲٲتی
کوردی) برد، چونکٲ بٲی دٲرکٲوت لانی کٲم بٲو بانگٲشٲی دٲتوانٲت
ماوٲیٲکی زٲرتربٲ باٲادٲستبوون مسٲگٲر بکات. ماوٲیٲکی زٲرتربٲیا
هٲٲٲشٲ بٲ ٲٲفراندٲم دٲکرد و کاتٲکش بینی ٲٲوایٲتداری
سٲرٲکا یٲتیٲکٲی بٲتاٲ بووٲتٲوٲ، ٲٲفراندٲمی ٲاگٲیاند. لٲژٲرتٲو
چٲترٲدا، بٲ بٲشٲکی ئٲوانٲی، کٲ ٲٲش بوون بٲ لایٲنگری بارزانی
دٲکٲوتنٲ بٲردٲم ٲرسیاری خٲیان، ٲٲفراندٲم ئٲو بٲربٲستٲی بٲ
شکاندن. بوون بٲ لایٲنگری بارزانی، واتٲ بوون بٲ لایٲنگری
دروستبوونی دٲوٲٲتی کوردی. ئٲستایش بٲشی ئٲوٲ و بٲ هٲکاری شکستی
ٲٲفراندٲم، سوٲاس بٲ وٲچٲکانی تاٲٲبانی، کٲ بٲ ٲٲشٲشکردنی 150
گیانی ٲٲشمٲرگٲ وٲکو دیاری بٲ (حٲشدی شٲعی)، ٲٲوایٲتیان بٲ
شکستٲکٲ دا، بواری هٲیٲدرٲژٲ بٲ سٲرکٲنٲکانی بدات و بیخاتٲ سٲر
وٲچٲکانی تاٲٲبانی. بٲ (مارکس) ئٲوٲ سرووشتی هٲرٲ ٲاستٲقینٲی
ئایدٲلٲگیاٲی. ئٲمٲ لٲ ٲٲگٲی ئایدٲلٲگیا و بانگٲشٲکان بٲلاٲدا
دٲبرٲین و بٲری ئٲوٲمان لٲ دٲگیرٲت ٲاستٲقینٲی دٲخی مرٲف و جیهان
وٲک خٲی ببینن. بیننی ٲاستٲقینٲ هٲزی هٲشیاری ٲٲویستٲ.

دیارٲ ئٲوٲ واتای وانییٲ، کٲ ئاستی هٲشیاری بارزانی هٲندٲ
گٲورٲیٲ، کٲ توانای چٲواشٲکردنی کٲمٲٲگٲی هٲیٲ. لٲ زانستی
ئابووریدا چٲمکٲک هٲیٲ ٲٲی دٲگوترٲت (بنٲمای هٲر وٲک- the
principle of As If). بٲ نموونٲ، تٲ ٲٲویستت بٲ زانینی ورد و
دروست لٲ بیرکاری نییٲ بٲ ئٲوٲی بزانیٲ کاتٲک دٲچیت بٲ بازٲ چٲ
بکٲیت و بٲ چ نرخٲک بیکٲیت، چونکٲ (هٲر وٲک) هٲموو ژمٲریاریٲکٲ
بزانیٲ، تٲنانت ئٲگٲر خوٲندٲواریشت نٲبٲت. با بٲٲین تٲ 20 دٲلارت
ٲٲییٲ، دٲتٲوٲت شٲکر و برنج بکٲیت. نرخ یٲک کیلٲ برنج یٲک دٲلار و
نرخ یٲک کیلٲ شٲکر دوو دٲلار، جگٲ لٲ کرٲی تٲکسی کٲ چوار دٲلارٲ.
ئٲگٲر ئابووریانٲ و بیرکاریانٲ ئٲوٲ لٲک بدٲینٲوٲ، بٲو شٲوٲیٲی
خوارٲوٲیٲ:

(نرخ برنج* کیلٲ برنج + نرخ شٲکر* کیلٲ شٲکر + کرٲی تٲکسی=
داهات

1*ب+2ش+4=20). ئٲگٲر یٲک کیلٲ برنج و یٲک کیلٲ شٲکر بکٲتٲ، ئٲوا
دٲکٲاتٲ: 1*1+2*1+4=7 دٲلار و 13 دٲلارت بٲ دٲمٲنٲتٲوٲ. تٲ
دٲزانیت، کٲ ٲاش کرٲی تٲکسی، دٲتوانی یان 16 کیلٲ برنج، یان هٲشت
کیلٲ شٲکر بکٲیت. بٲٲام دٲتوانی، بٲ نموونٲ، هٲشت کیلٲ برنج و

چوار کیل شکر بکیت. ئځگر بیرکاریانہ ئو لک بدیتو، دکتا: $20 = 4 + 8 + 8 = 4 + 2 \times 4 + 1 \times 8$. ئم رزانہ وا ه سوکوت دکتین (ه ر وک) ئوی ه موو ئو ژم ریارید بزاین. بگومان دکتوین ه ه شوو، بام نه بوونی زاین لباری ئو ژم ریارید واتای وانید ناتوانین بباری دروست بدین، چونک یکتی و پارتی ئزموونیان له مام کردن له گځ خک هی، خستگځی تواوی هزی میدیا و ناید لگیان، (ه ر وک) ئوی، ک بزاین چی دکتن. نهک ئوان، ب نمونہ بزوتنوی گځان له سر وروژاندنی هستی نا زایی خک دروست بوو. ه ر گځانک له هاوک شای پو ندید کانیان له گځ لای نه کانی تر، ب تواوی له زمانی اگ یان دنه ک یان نگی ددایو. ک م و ی کگرتووی ئیسلامی هزی خیان له سر ئو ب شای ک م گځ بونیاد ناو، ک متمانہ ب لای نهکان له سر بند مای ناین د ب خشت.

(مارکس) دیدی وابوو، ک باوو، بها و نایدیاکان هزیان له پر پدانی سر مایه داریدا هی. له ئم ریکا ئو پرتووکانهی لباری د و م ندبوون، گ شای ک سی و نه نی کانی سر رک وتن و ز ناو نیشانی تر له پ فر شترین پرتووک کانن. له بند تدا، ژماره یکی زر کم توانای ئوی هی له چینکی ک م م گځ ب چینکی تر برز ببتو. بام ئو پرتووکانه، ب نمونہ، پ پر پدانی سر مایه داری د گځن. ئو ناید له گیای بهاو دکت نهو، ک سر رک وتن به ره می گ شای ک سی و ئوانی د و م ندن به هی ک شخی خیانهو گ یشتون بهو و تش دتوانی واکیت. یان ب نمونہ ناین ه مان م د گځت، ئویش ی کم ب نک یکردن له گرنگی ئو زیانہی ئستا و ئو ب چوونہی، ک پی وایه پردراوکان له لاین خواو پ بیان دراو.

(ئنت نی گامشی) ئځگرچی مارکسیست، بام بچوونی وایه، ک مادام ئم دزاین نایدیاکان، بهاکان و باووکان هزیان هی، پویست هوی ئم ب دابینکردنی زمینی گ ش پدانی نایدیا و ب چونکان بت. پویست ئم بتوانین گ ش ب ه شیار گشتی بدین و بین ب کار کتاری چالاک و ه شیار له بوار جیا جیاکاندا ب ئوی هزی گواستنوی د خ نابووری و امیاریه کانمان ه بت. لبر دا گرنگ نیی سر مایه داری چ ند گشتگیر و با د ست، هزی نایدیاکان و ه شیار دتوانت زمینی گ ور ب خستنت.

ب بچوونی (سلاقی ژیتک) کتایی ب و م ک م ده نم. فربوون وات ه شیار بوونو. ئم بوونو وری ناگام ندین و ناگام ندی تاک

سيمپا تي له سيمتي سياسي — شاعيرانه ئېرسټ و شانې سكډا ... زاهير عېب ش

بوا له شانكډا له شاري (يو دي جانير) كاري له گډه و پرس و كشان دكرد، كه ساري هډدا، شكلي شانكډ و چنټي كاركردنيان به شووې شانې سكه بوو. له گډه و كشاندا د ست و پنجن يان نرم دكرد كه د هات بوون، به شانكډ يان د يان وويست و چوساندنو و كشان نه هډن و چارسري به بدزنو له كم مگاكډا ياندا بووني هډو. له ماوې كاركردنيشاندا له گډه و كشان و ئاريشان كاربان دكرد، كه له ناو پررگراف و دري ياساكاندا پيدا د بوون، نه هشتني چوساندنو به ماناي تېكشكاني و ياساياني كه له مپر به ئازادي مرف و چارسر كړني گرفت كاني.

بوا ميتدي شانې له كم مگادا و د بېني، وېك ئامرازكي سربخه به مل ملاني و به گزاونو وې و قرخ و بربستانې كه له ياساكاندا ري له بې ديموكراتيز گرتني كم مگادا د گرت. له بربنو وې بوا خشي ئندامي ئنجومني يې دي جانير بوو، (شانې ياسادانان) ي دروستكرد، ئويش به ماناي وې خېك خې له دروستكړني ياساكاندا د ستې هېت. پاشان شانې ياسادانان له پرس يدا بوو به رووداو كي شېگيران، شان به بربستې له دروستبووني كېشكان د گرت له ناو خودي ياساكاندا. به وشو وې بوا گش به تير ري كې د دات له بارې شانې و پيو ندي به سياست و كم مگاو، بنچينې ئم به چونشي له سر سر پداگيري دارشتوو.

1- هاوسزي (سيمپا تي) د شت له دوو حاا تدا به كار به نريت، جارېك به نه گتيفي به مېستې چوساندنو و جارېكيش به پز تيفي، زر گرنگ كه به مېستې سرفرازي به كار به نريت.

2- شان سیاسه ت

3- بشداران سه رزینده و به گو بن

نرگوم نته بوا به ن و ی که شان سیاسه ت، رخنه کی دژ به نرسته تا یس بنیات ده نه ت. نرسته جخت له و کرد ته و که شاعر و سیاست دوو شتی جیاوازن. بوا ده ی و ته ن و مان به وون بکاته و که ف رمی سیستمی (سیاسی — شاعرانه) ی نرسته تا یس مر ف که م بایخ و دکات و ده یانچه وسنه ته و. به به چوونی بوا سیستمه کی نرسته له خرم ته چینی ده س اته تداردا بوو، به لام به هی شاعر و ن و چه وسانده و ی له خه ک شاراو و په نهان بوو، به رگه کی به شم کی بوو به شاردنه و ی سته م له کردن. نرسته له و سیستمه م یدا باسی هیچ مه یل، خراپه و سه رنجه ک ناکات که زیان به سیستمی که م اته ی ته بگه ی نه ت.

به واته ی کی تر سیستمی (سیاسی — شاعرانه) ی نرسته پارزگاری له و چه وسانده و ی دکات و ده یانچه ته و که له که م اته گادا ه ی، ن ویش به نه ه شتن و قه لچه کردنی ن و ته روانین و بیروبا ورنه ی که دژی ستروکتووری که م اته گه ه بوو، یان ه یکه لی په کها ته ی که م اته گای به ستای ته ژر پرسیار و. ن ویش به رگری کردن له و سیستم ه یکه لی که م اته گه به اته گای هونر و، چونکه ن و و ش لای چه وسنه رکان خه ی له خه یدا بوون کی جیگیر و چه سپاو، له گه بوونی مر فدا خو قاو و بریاری له سه ر دراو، شته که ده به ته مر فه کان خه یان له گه یدا بگونه نن، چونکه مر ف که م ده سته له لبردن و سه ینده و ی ن و به یار سه وشته نه دا، به ی مر ف ته نیا وک ته ماشاکه رکه وای و توانای نی له سه ینده یدا.

ته ری که ی نرسته در نه پدهانی نرسته نه کان، که چن نرسته نه کان مر فه کانی مر ده کرد، که چن اته فتار بکن، ده س اته تدارانیش چن هه ژموونی ده س اته ته خه یان به کار به نن، اته شخه کیش چن ملکه چی ده س اته بن، هه روه ها نرگوم نته خه شیان په شکه ش کردوو به به رده وامی ن و و ش. له بری ن و ی یه کسان ته زیانی خه که له که م اته گادا به ر و په ش به رته، به په چه و نه و به ه ی سیستمی شاعر — سیاسی، خه کانه کی وک یکه به پاسیفی له که م اته گایه کی نایه کساندا ده نه خشه نه ت. بوا اته ماژر به قسه یه کی Arnold Houser ده دات که ده ته: خه که له چوارچه و یکه دا به گشته له درامادا موعا یه شه دی دیموکراتی کردوو، به م له راستیدا ناو ره که کی نادیموکراسی و نرسته کراتیانه ی هه بوو، ن ویش نمون یه که به چه وسانده و ی په نهان له سیستمه کی نرسته که پارزگاری له ده کات،

چوسانندنوویک ک له ژيان و نړیت و ترادیسی نی خه کدا
گوزرد کات، تیریه کای ئرسته هروک تراژیدیه کانی کلاسیک له
ناسته کی سیاسی با ادا، باس له و دکات تا چنند یاسا و ساو کانی
وو له گه یاسا کانی سروشتدا یه دگر نه و. ئو و ش تراجیدیا و
نامراز کی گرنه به به رد وامی سیاسه تی سته مله کردن به کار ده نه،
ئو و ش هروک میت دی بانکی، په رو رد کردن و فرکردنی خه ک به
قبول کردنی ئو واقعیه ی که هه بوو به هچ نارزایه ک.

بوا ده یوت ئو پشان بدات که چن به ها سیاسیه کان به هی
شعیره و گوزارشتیان له دکرت و چن به یه که و ده به ستر نه و، که
ئرسته دژ ده و سته و. بوا به مان ئاشکرا دکات که چن ئایدیا
و بیر سیاسیانه به ده قه شعریه کانه و داپه شرابوو، به ام به و
به و ش و شعریه که لای خه ک شراو بوو، تراژیدیه کان هه رچه نه له
میت له ژیاو ئه فسانه کانه و سهرچاوه ی گرتوو و بنا خه یه کی پر له
نه نه و پنهان و راز و نیاز هه گرتوو، که به رگریکردن له
ئافسانه ی ده سه ات، له و دا پا وانه ووبه رووی چاره نووسی خه
ده به و، ئو و ش سه ر ته یه کی ته گه یشتن له سیماته هاوسه زی
به رامبه ر ئو و ئه فسانه و داکه و نه و واقعیه ده به ته استی لای
بینه ران. ئو هاوسه زی به پا وانه و به واقعیه، به دیدی ئو له
فرمی شان دا به کاره نه راوو.

بوا م به سته ئو یه که به کاره نه نانی سیمپاته له شعردا، به
ئو بوو چونکه خه ک نزه کایه تی و ئاشانه تی له گه ده قه
شعریه کانه هه بوو. هرو ها سیستمی (سیاسی - شعری) له سه ر
دیارد و فرمه کانی چینه با ده ست دامه زراو، که چوسانندنووی له
ته کستدا شارد بوو، به پارزه گاری له کردنی ئه و ستر و کتوره ی که مبه گاه
دا به شکردن چینه کان و ده سه ات ته کان له سه ر و به خوار و. که هه ل و
مه رجی ده سه ات وک ئا کاره کی سروشتی و به ئه ته رناته یف چاو له بکات،
که ئو واقعیه ده سه ات دا به شکردن وک استیه کی شراو قبول بکات،
که خه ک به رامبه ر به پا وانه ریوایه ته کان protagonist هه ست به
هاوسه زی سیمپاته بکات.

مانای ئو یه خه ک هاوسه زی به دیارد کانی که مبه گاه و هه یکه له کای
هه یه ته، که هه مان سیستم به ره م به نه ته و و چوسانندنووی
ته کنه شکه نه ته، له بیرمان نه ته پا وانه دراما و ریوایه ته کان
protagonist هه میشه سیمبو و نو نه رایه تی چینه با ده سته
که مبه گاه بوون. بوا باسی تراجیدیا کای ئرسته دکات که سیمپاته چ
کاریه ریه کی هه یه به سه ر چوسانندنووی، به ام له لایه کی تریشه و

بوا ډېناسۍ يې کی تری هېي ډې سیمپاتی کې جیواوای ل ډید کی ئیستې، ل ښانې س ډا سیمپاتی ز ډر گړنگ ډ کارکردن ډ ئازادی و سرفرازی. پاشان بینر سیمپاتی د ډست ډو ډ رووداو ډ کان، و ډ چ ش ډو یېک بینر سیمپاتی بنو ډت و ډ کې سیمپاتی ه ډت، جا ډ ئو و چ ډساند ډو یې ډت یان ډ ډچ ډوان ډ کی ډ ئازادی سرفرازی و گ ډینی واقع و ډاک و ډت کې ډت.

بوا ډ گازندی خې ئاراستې ئیستې د ډکات، ډو یې کې ډ ره ډ مه ډ نډری ئ ډسان ډی، ئو ئ ډسان ډی کې ډد ډنگمان د ډکات ل ډ گژاچون ډو یې ست ډکاریدا، ئو ئ ډسان ډی کې ل ډخو ډقاندنی م ډن ل ډگدا د ډور کې با ډای هېي، ژیانې ئ م ډرد ډوام د ډجو ډت، ل م چرک ډا کې ژیان و ډک ه ډل و م ډرج ډک تاقی د ډک ډین ډو، گ ډر هیچ و ډلام ډک ل ډ ژینگې د ډورو ډرمان ډو ډهات، ډو و اتایې کې دیا ل ډ گ ډگ ډی خې ل ډگ ډ تاک د ډنگی م ډن ل ډ گ ډریو ډت ډو.

گ ډل ډک جاران ئ ډسان ډ کان د ډوری سوکنا یې تی و ت ډرایدان ل ډ ژیانماندا هېي، ډ نموون ډ خ ډسازاندن ل ډ گ ډ نادادو ډری کې م ډا یې تی و بند ډستی، کات ډک د ډگونج ډت ئ گ ډر ئ مان ډ ډیو ډندیان ډ ډ س ډرهاتی سروشتی م ډر ډ ډ کان و ډویستی سزای ه ډز ډ خواو ډ ند ډ کانی د ډر ډو مان ه ډت.

تراجیدیا کې ئیستې تالیس ل ډ رووداوی چیر کې ډا ډوان ډ کان ډو س ډرچاو د ډگرت، ل ډ تراجیدیا ډا ډوان ډ کان ډ میهر و چاک ډ خ ډبات و کېشش د ډکن، دیار ډ چاک ډکردن ل ډ لای بوا ډ ز ډر ډروونی دیار کې ل ډ ډکها تی د ډستور و یاساو ر ډسا کانی کې م ډگدا خې ډیان د ډکات. ل ډو کات ډا م ډرگ ډسات و تراجیدیا د ډست ډد ډکات کې خا یې لاوازی ډا ډوان ډ کې ئاشکرا د ډت، لاوازی کې ل ډ د ډست ډک ډو ه ډکار کې بوو ډ س ډرک ډوتن و گ ډیشن ډ پلې با ډای ډا ډوان ډ کې ډش کې شف بوونی کې ت ډیدا ژیاو، لاوازی کې ه ډمیش ډ س ډت کې ناچر و خراب بوو ډ کې ډی ل ډ ډا ډوان ډ گرتوو ډ ډ م ډگا ه ډ م ډژین و یې کپار و هاوش ډو ډت.

ه ډرو ډها ل ډ س ډر ډتای تراجیدیا کې شدا هانی بینر د ډدات کې هاوس ډزی خ ډیان بنو ډنن ډرامب ډری. ډم ډام هاوس ډزی ل ډ دیدی بوا ډ ئو یې کې و ډک بینر خ ډخستن ډ ناو د ډخ ډک و ډیو ډندی ب ډستیت، ه ډست ډ ډرج ډست ډکردنی کار ډک ډر کې بک ډیت، خ ډخستن ډ ناو بارود ډخ کې ډیو ډندی ډک د ډخو ډق ډن کې بینر ل ډ کایې خ ډیدا پاسیف ر ډفتار نا ډت، بینر ر ډ ډ ډرج ډست ډکردنی کار ډک ډر ډ کان د ډدات، کې

رووداو کان بـجـبـگـیـنـن. لـ پاشاندا تراجیدیا خاـکی وـرـچـرخان وـردـگـرـت، کـ بینـران بـهـی هاوسـزـیـو و لـگـ پـاـوانـدا لـ هـوراز و نـهـامـتـیـک بـیـک دـگـن، لـ دواجاردا ووداو کان بـ ناکام دـگـیـنـن. جا بـ ئـوی رووداو و چیرـکـکـ تـک نـچـت و جـگـای پـاـوان نـمـت لـ دواجاردا پـاـوان دان بـ لاوازی خـیدا دـنـت. بـ بروای بوا مـبـست لـم دانپیانانـ ئـویـ کـ بینـر لـ سیمپاتی و هاو هـستی خـیـاندا دان بـ هـو و لاوازی خـیـاندا بـنـن. وانگـی بوا بـ کـشـکـ ئـویـ کـ پـویست ناکات بینـران تووشی هیچ کارسات و ناخـشـیک ببن، چونکـ هـموو ئـوشتانـی کـ روویداو لـ کارکـتـرکـو و بوو لـبـر ئـو و لـ هـر وختـکـدا بـت بینـر ئـو بـجـد هـت.

ئـریستـ تاـیس داوا دـکـات، کـ تراجیدیا بـ موسیـبـتـک و کارساتـک کـتایی بـت، ئـمـش بـ ئـوی لـ رـگـای هاوسـزـی بینـرانـو و تـواو هـست بـ گرنگـتی دانپیانانی تاوان بکـن، لـگـیشیدا گرـی بدـنـو بـ ژیانـی رـژانـو، بـ بـچونی ئـریستـ بـهـی کـوتـنـ ناو ئـو ترسی نـهـامـتی و موسیـبـت و کارساتـو بینـر پاک دـبـو و لـ خاـی لاوازیان.

بـمـ جارـکی دی بوا جـخت لـو دـکـاتـو کـ خاـی لاوازی پـاـوانـکان، سیفاتی ناجـر و خراپیان لـ سـرچاوی یاساو و ساو دـستوری کـمـگـ بنیات نراو. ئـمـش ئـرستـ وای دـبینـت کـ هـموو بـچونـکان پاک بکـرـتـو و لـو گازندانـ و رـخانـی کـ لـ ستروکتوری کـمـگـا دـگیرـت، بـ واتـیـکی دی بـمان نییـ خـنـ لـ ستروکتوری کـمـگـا بـگیرـت، کـ چـن دا بـش کراو.

هاوسـزـی لـ تراژیدیا بـو شـوـیـ نموونـی بـردـوامی و جـبـجـکردنی چـوساندنـو یـ. تراژیدیا کـی ئـریستـ دـرسی خـک دادـدات و کـ باریان دـکـات بـ خـاـهـنـان و خـ گونجاندن لـگـ داکـوتـ و واقعـکـ، کـ بـدـنگ نـیـن و بـگـزیدا نـچـنـو

بوا دـتـ ئـم جـر سیمپاتی و هاوسـزـی هـتا ئـستاش بوونی هـیـ، بـتایبـتی لـ ناو فیلمـ سـرکـشـ رـژئاوایـکان، و لـ شانـ و سمی و نـریتـکانـدان konvention و لـ زنجیرـ تـلـفـیزـنـیـ خـشـهاتـکاندا Tv.sopor دا، لـوکاتـدا بینـر خـی لـگـ پـاـوانی دراما کـدا پـیـوـند دـکـات، بـ ئـوی هـزی خـر بـسـر شـردا سـرکـوـت. یا وـک لـ هـندک تـکـست و شانـیـیـ دروشم بازیـکاندا بـ ناوی نـتـو و پـرستـیـو، پـاـوان لـسـر دروشم بازی رادـهـنـن، ئـو جـرـش خزمـت بـ دـسـاتی سـرکـوتـکرانـ دـکـات، لـژـر ناوی نـتـو و بـ پـیرـزکردنی سـرکـردـکاندا، چونکـ ئامانجی مـرـقـیانـو و گـرانـو و مـرـقـیوون بـدروشمگـرایـی دژی چـوسـنـران نا بـت.

بـواتايـکي تر دراما تراجيدۍ کې ئېريستۍ تاليس نوښـرايـتي شـگـړانـۍ گروپـکان ناکات، لـودـمـدا فـرمي تراجيدا داوای کـمـگـيـکـي دـکات، کـ سترکتورو فـرمي تايـبـتي هـبـت بـ هـيچ گـرانـکاريـکي، پاشانـيش دراما تـنـها ئـو سترکتور بـيـنـت و تـيـدا بـږي. کـمـگـيـکـي کـ چـن بـرووني بـو ئاراستـۍ کـ چ بـوونـکي هـيـ و چـن مـمـۍ لـگـۍ بـکـرت، تـنـها ئـوکـات دـتـوانـيـن خـمان لـو دـخـدا بـيـنـنـو، بـگـيـنـد خـاۍ پاک بـوونـو، ئازادي لـ روانگۍ ئېريستۍ تاليسـو.

ئـو جـر هـاوسـزيـ بـلای ئـگـستـ بـوونـو ووشـۍ کي خـراپـ، چـونـکـ ئـو شـ دـبـسـترـتـو بـو مـيتـدۍ کـ لـشـانـۍ ئـورويـادا بـکاردـهـنـرا بـ ئـوي کـر لـ مـرۍ قـکان بـکات. بـمـام لـ لايـکي تـريـشـو نـابـت ئـينـکاري ئـو بـکـرت کـ لـ شـانـۍ سـکـدا پـويـستـ باوونـمان بـ سيمپاتي هـبـت کـ بـيـنـر بـتـوانـت خـي بـناسـتـو لـ پاوونـۍ يوايـتـکـدا.

بـديـدي بـوا بـ هـاوشـوي ئـوي کـ باسي ئـرستـمان بـدـکات، کـ چ رـکـۍ هـبـوونـ لـ بـناخـ سـرـتايـيـکـانـي شـانـدا، هـروـها چ کاريگـريـکي هـبـوونـ لـ بـرو [شـوونـ چوني دونيا و رـوتـي شـانـدا، هـروـها باسي نيکـۍ مـيکـا فـيلـي و شکسپيريشمان بـدـکات و ئـرگومـنـتـکـانـي خـيـمان پـشـان دـدات، کـ چـن بـ هوشيارـيـو لـ بونيادي شـانـۍ رـژـئاوـادا بـرجـستـکردنـي چـوسـاندنـو درـژۍ هـيـ. هـروـها بـگـشتي باسي مـيکـا فـيلـي و شکسپير دـکات کـ چـن لـ شـانـدا گـشـيـان بـ خوـقـاندنـي کارـکـتـرـکـانـيـان لـ ئـبـجـکتـو بـ سوبـجـکت داو، هـردووکـيشـيان لـ ماوۍ چـاخـکـانـي ناوـراستـدا گـلـکـ چـالـي بـوون، لـ سـردـمـکـدا کـ لـ کـمـگـيـکـا دـا کـنـيسـ خـاونـ دـسـمـاتـکي زـر بـوون، بـتايـبـتي لـ کـمـيـدياکـي مـيکـا فـيلـي بـ ناوـنـيشـاني مـانـدراگـلا Mandragola کـ مـرامـتي نـيشـان بـدرت کـ بـيـنـران کـيف خـشـبن، بـمـام ئـويـش بـرگـي دـسـمـاتـي ئـاينـدارـتي ئـقـيـتي کـنـيسـ. لـ مـاي کـنـدا چـيني دـسـمـات بـ مانـوي خـيـان و ئـرامـکردنـوي نـارـزاي خـک، نـک دـيالـگـکردن لـگـيـانـدا دـيـان ووت زـرکردنـي نـان و سـما بـ گـل زـر پـويـست، لـ پـنـاوي نـرمـکردنـو و مسـگـرکردنـي ئـرامـي خـکـدا، بـ ئـوي بـگـز ئـو نـاعـدالـتـيـدا نـچـنـو، واقـعي سـرداري خـيـان مسـگـر بـکن و درـژۍ پـ بدن.

بـلای بـواونـو مـانـدراگـلا يـکـم قـناغي پـرينـوۍ لـ مـژووي شـانـدا، کـ کارـکـتـراکان رـکـکان بـ (تاکـگـرايـي) ئـنديـقيـزوا

کرا، پښتو ژبه لیکلې کانا ویک سیمبو هېوون، تنها دلال تیان دې بېخشی و بې موتیف و هې شان یی کک ئامژ ییک بوون، لکگڼ ئو و شدا رڼو کانا لې ماندر اگ لادا مړک کی تنواو گڼ شس ندوو بېوون، لېو زېم نې کار کتې را ئې بچ کتیفان و گرانکاری کی کک می بې س ردا دت بې بې سو بچ کت بوون، واتې کار کت راکان کک مېک بوون بې سو بچ کت، بې لام سو بچ کتی تنواو نا. لې ماندر اگ لادا کار کت رکانی ناو دراما کک کک مېک بېرگی ئې بچ کتیان داکاند، ئو و ش ئاراستې و رچرخان کی زېر باش بوو بې ئو و ی نووس رانی دواي میکيا قیللی جړکی تر کار کتېر دابر لژن. تا لای شکسپیر زېر بې تنواو تی ئیند فیژو ی تاکگ رایي کک سکان گڼ ش دس نېت.

شکسپیر لې دراما کانیدا هېموو مړق ککان ویک مړق بوونی خېان باسیان دت کات و دېانگ رت و، واتې لای شکسپیر کار کت رکان ناسنام ی مړق بوونی خېان و رگرت، بې نموونې هاملت دیار نیی کک بېرچ ستې گومان و نادنیایي بکات یان سیمبو کک بېت بې گومان و نادنیایي بېکو کک س کک خې گومان دت کات و نادنیایي، کات کیش کک بېرچ ستې کردنی کار کت رکان دت بېت بې چمک کی کک نکرتی، بې دیدی بوا، ئو و پشک و تن کی گور دت بېت بې تگ یشتنی بې رجوازی ککان.

چیرک - نه نی شاری سالورای ... کک رش وه حید

ماو هیه کی باش بوو دهنگ ی ئوه بې او بوو بووه ئاوا ییه دروست بووه ناویان ناوه (سالورای)، بې ئوه ی زوو سیمای شار وهر بگرت، حه زیان ده کرد زوو قهره باغ بېت، بېه هموو کک سکیان وهرده گرت، (ده غرامیه کانا) یش که لهودیو چیا کانهوه بوون، بهه لیان دهزانی ئو که سانه ی که ده یانه و ت نه فیان بکهن رهوانه ی ئو ئاوا ییه تازه یه ی بکهن، سا هات و سا چوو قهره باغی ته شه نه ی سه ند، سه گ ساح بی خې تندا نه ده ناسیه وه، که چی ئو خووه خراپانه ی له سه ره تاي دروست بوو نیه وه له لایهن هامنشینه کانیه وه ته شه نه ی کرد بوو کک نه ده بوو وه، هرچه نده ده یان سا و بگره ره نگه سه دان سا یشی به سه ر دانانی به ردی بناغه که یدا تپیر بوو بېت، ئو خووه ش گات ته کردن بوو

به مه‌خلوقا ته‌کانی خوا، به‌تایبه‌تی ئه‌وانه‌ی له‌خ‌یان جیا‌وا‌ز‌تر‌بوون و ئه‌سه‌زاده‌بوون، یه‌عنی ئه‌وانه‌ی چاکه‌یان له‌گه‌خه‌کدا ده‌کردو فشه‌یان نه‌ده‌کرد، خ‌یان له‌کاری خه‌ک‌انی تر‌هه‌نه‌ده‌قورتا‌ند.

کا‌برایه‌کی به‌ناوبانگی تیا‌بوو پ‌شاک و جلو‌به‌رگی ده‌به‌خشیه‌وه به‌نه‌دارو ب‌به‌رگه‌کان، که‌چی وه‌کو ده‌ستی ب‌خ‌ز‌خستنه‌سه‌ری ناوی خ‌یان نابوو (عوسه‌ب‌کراس)، یه‌که‌کی تریش له‌گرانیه‌کاندا ده‌ستگیر‌یی هه‌ژارانی ده‌کردو ده‌غ‌و‌دان و ئازووقه‌ی ده‌دا به‌برسیه‌کان ناویان ل‌نا‌بوو (عه‌ولی عه‌لاف)، کا‌برایه‌کی ئیختیاری تیا‌ده‌ژیا که‌به‌ئه‌زموون بوو له‌داووده‌رمان و پاوده‌رو وشکه‌وات فر‌شتندا که‌چی له‌قه‌بی (عه‌له‌لچه‌)یان ل‌نا‌بوو، ئه‌گه‌ر ب‌میزاجیش بوونا‌یه‌و قیان هه‌ب‌ستایه‌له‌وه‌ش خراپ‌تریان ده‌گوت و داده‌ه‌نا و ده‌میان ب‌ره‌وشت ده‌برد.

ه‌نده‌زبرو د‌ه‌ق و ب‌ماریفه‌ت بوون هه‌نجه‌تیان له‌هه‌موو شت‌ک ده‌رده‌ه‌نا، خ‌شیان به‌ش‌خی سه‌نعان نه‌ده‌گ‌یه‌وه، ئه‌گه‌ر با‌بای کاسب هه‌یبوا‌یه‌پ‌یان ده‌گوت ئه‌و سه‌گبا‌به‌له‌کو‌ی‌بوو تا دو‌ن‌بوو هیچی نه‌بوو به‌چی وا‌هه‌گ‌ا؟ ئه‌گه‌ر نه‌بووش بووا‌یه‌ده‌یانگوت: ئه‌وه‌که‌سه‌کی س‌واو زه‌غه‌ل و ده‌ست و پ‌س‌پییه‌.. ش‌ته‌کانیشیان که‌سانی ئاق‌بوون هه‌ر به‌و ج‌ره‌قسانه‌ش‌تکران، ده‌ره‌نجام شاره‌که‌هه‌رچه‌نده‌قه‌برستانه‌کانی قه‌ره‌با‌غ دیار‌بوون و زوو ج‌ی‌تیا نه‌ده‌ما، ئاو‌هاش ئه‌وانه‌ی دوو که‌لیمه‌یان ده‌زانی له‌چاوان ون ده‌بوون و که‌سه‌نه‌یده‌زانی ئایا زیندوون یان مردوون؟ ئه‌گه‌ر مردوون ئه‌ی‌هه‌وا‌ی‌پ‌رسه‌کانیان به‌دیواری هیچ مزگه‌وت‌که‌وه‌هه‌نه‌واسرا؟ ئه‌گه‌ر زیندووشن ب‌چی له‌هیچ کونوکه‌له‌به‌ر‌که‌وه‌دیار نین؟ ئ‌ستاش له‌نه‌نی ئه‌و شاره‌عه‌نتیکه‌یه‌ت‌نه‌گه‌شتم.

**کت‌ب‌ی - کورد ل‌ئ‌کت‌ب‌ری
ب‌ش‌دا ... شا‌خ‌وان برا‌یم**

ءبدو

[بەخۆندناوای ئەم کتێبە کلیکی ئەرێ بکەن ...](#)

ههـبژاردن شکستی خوارد دواى
ئەو دەبە چى بکەین؟! ... نورى

بـشیر

دوو هـفتـ لـمـوبـر واتـ ٣٠ ی سـپـتـمـبر، ٢٠٢٢ کی گـرنـگ و هـنـگـاو کی روو لـپـشی خـکی کوردستان بوو لهـ استای بردنه پـشـهـوی نـایـندـی خـیان بـرامـبـر بهـچینی بـرژوازی و هـمـوو حزبـ رـنـگـاو رـنـگـکانی، توانیان وک هـزو بـر یـکی گـور خـیان نیشان بدهن و جهـماوهری ناـازیـنا " یـکی گـور بـنـ بهـنـوچهـوانی دهـسهـات و سـهـرتـاپـای سیستمـکی دهـسهـاتـدار تـیهـوه که حزبـهـکانی بزوتنهـوی کوردایهـتی ٢٧ ساـهـ بهـووی دهـبهـن. دوو هـفتـه لهـمهـوبـر بایکـتی هـبـژاردن ئهـو هـزهـی خـهـک بوو که لهـدهـرگای گـانـکاریهـکی گـهـورهـی داوه و بهـعـزمـهـوه چاوی بـ نـایـندهـیهـکی ئومـد بهـخش بـیوه، بهـام ئهـم هـنـگـاو و ئهـم ئومـده سـهـرهـای کاریگـهـریهـکی هـشتا کافی نیی و دهـبـ وهـک سـهـرهـتایهـک لهـراستای لـسهـندنهـوی شـرعیت لـحکومت و پـرلـمان و مهـوجودیهـتی حزبـه دهـسهـاتـدارهـکان لهـلایهـن خـهـکی ناـازیـهـوه سـهـرنـج بدر و لـرهـشهـوه نهـخشه و ئـمـید هـنـگـاو هـهـهـیناـنهـوی گـهـورهـتری لهـسـهـر هـهـبـچـنـرت. کـواتـ گـرنـگی ئـم بایکـت و بهـشداری نهـکردنهـی خـهـک لهـچـیداوه و دـبـ هـنـگـاوـهـکانی دواتر چی بـتـ؟.

یـکـم: واتای بایکـتی جهـماوهری لهـچـیداوه؟

بایکـتی هـهـبـژاردن تهـنها بهـمانای بهـگـاـتهـجا گـرتنی دهـنگـدان و دیموکراسی و خودی ئهـو سیناریـیه نییه که ناویان نا هـهـبـژاردن، بهـکو بهـمانای مایهـپوچ گـرتنی هـمـوو حزبـکانی پهـرلهـمان و حکومت و سیستمـکه که لهـ کوردستاندا کراوهـته ووپـشـک بـ دوو حزبـی میلـیشیا و بنهـما، بهـمانای یسواـبوونی حزبـ گـورـکانی دـسـاتـداری دوو زـنی زـرد و سـوز و هـمـوو ئهـوانهـشه که ناوی ئـپـزسیـن و ناـازیـان لهـخـیان ناوه. بهـواتایهـکی تر ئهـو ئـزهـیه لهـبهـشداری نهـکردنی خـهـک و بایکـتـکردنی هـهـبـژاردن شـکـکی گـور بوو بـ حزبـکانی بزوتنهـوی کوردایـتی و ئیسلامیـکان و ریسواـبوونی کارنامهـی هـهـبـژاردنیان.

بـگـومان ووداو و هـهـقیقهـتـکی ئاواش گشت سیستمـی دهـسهـاتـدارـتی و حزبـهـکانی سـهـر شـانـی سیاسی کوردستان دهـخـاته نـو قهـیرانـکی خنکـنهـری سیاسیهـوه، چونکه ئهـمه بهـمانای لهـدهـستدانی ازیـبوون و مهـقبولیهـتی دهـسهـات و سیستمـی ئـستایه لهـلایهـن خـهـکهـوه و وهـلانی بـتهـ خـاکی مهـرکـهـزی لهـزهـنی جهـماوهرـکی ناـازیـدا. مـژووش نیشانی داوه ئاـوگـهـه سیاسیهـکان لهـهـر دهـسهـاتـکـدا لهـوه دهـست پـدهـکات

که سیستم و حوکمت له هوشیاری و زهنی خه ځکه دا ځکه گایه کی گشتیگرو
"زږبه" بگر. به واتیایه کی تر شش شهکان، ځایه ځینهکان و ههستانی
جه ماوهری کاتیک مومکینه خه ځکه له خواره وه نه یه و و رازی نه بکت
به دهسه ځای مه وجود و نه مه ش له کرده ی جه ماوهریدا ځای عکس بکاته وه،
بایکته نیشانه ی نه ویستنه ی دهسه ځای ته له خواره وه و عکس که ره وه ی
نه زهنیه ته گشتیگره ی جه ماوهره.

دوو ځم: بایکته سړک ووت، بڼام حزب ځای کوریایه تی ماون!

ځه ماوهری نا ځای بایکته تیان کرد و دهنگیان نه دا، بهم کاره شیان
سه رکه ووتنه ځایان تومارکرد و سیناریو و سیاسه تیکه ی حزبه
بڼرژوازیه ځایان یسواکردو به گا ځای ته جا ی گرتیان، به ځام نه مه ته نه
شه ځکه بوو لهم حزبانه و دهسه ځای ته که یان، نه مه ته نه سڼنگر گرتنه ځکه
بوو، بڼام حزبه ځای بزوتنه وه ی کوردا یه تی له شو ځای نی ځایان دا ماون،
هشتا هر بازارای تا ځایانچته تی و قاچاغچته تی کردن به دهرمان و
وه گه ځخستنی کڼمپانایا و دزی و راو و روتیان هر دهچرخ، هشتا
حکومت و دهزگای سهرکوته گرو و یاساو پهرله مانیان به سهر سهری
خه ځکه وه سڼبهری گرتووه، هشتا هر نه مه حزبانه و دهسه ځای تیان
موقه درات و نانی خه ځایان له دهستایه و هشتا بڼ دابینکردنی
خرمه تگوزاری و کارو موچه ده بڼ هر یه خه ی نه وان بگیری، که وایه
ههروهک وتمان بایکته هه ځای نه وه ی هه نگا و ځکه بوو له پړسه ی
خه بات ځکه دا که جه ماوهری نا ځای له ۱۷ ی شوباته وه بڼی هاتونه ته
مه یدانه وه و هه رجاره به ځکه رځ و له دهوری خواسته ځکه و بڼ بابه تیک
یه خه ی دهسه ځایات ده گرو و شقی ځای ده ها ووت.

بڼگومان نه مه هه نگا وانه و سه نگر گرتنه ځای له گه ځای نه وه دا نیشانه ی
بزوتنه وه یه کی نا ځایه تی جه ماوهریه بڼ نان و نازادی و
ځه شگوزه رانی، له گه ځای نه وه دا پایه ی کڼمه ځایه تی و هڼزیکه گه وریه و
له ناوه خنی ځاییدا خواسته ځای، ژنان و لاوان، کرکاران و کارمه ندان
و هه موو به شه مه حرومه ځای کڼمه ځای له ځه گرتو ووت، به ځام بهم
ځایه یه وه هشتا نه بڼ ته بزوتنه وه یه بڼ وه لانانی نه مه دهسه ځای ته،
هشتا خواستی کڼتاییه ځایان به دهسه ځایات ئاس و پهرچه می
نا ځایه تی ه ځای جه ماوهر نییه هه ربڼیه هر شق هاویشن و هر
سه نگر گرتنیک به ته نه ها ناتوان ځای چاره نوی دهسه ځایاتی ئاستا
یه کلابکاته وه. به واتیایه کی تر کاتیک ده ځایین حزبه کان ماون، یانی
هشتا بزوتنه وه ی نا ځایه تی جه ماوهری نه ی توانیو هاوکڼشهی هڼزی
ځای له گه ځای دهسه ځای مه وجودا یه کلابکاته وه و چاره نوی کڼمه ځکه
له لایه ن خه ځکه ځایانه وه به دهسته وه بگیری و ځکه رځ له دهسه ځای تدارکتی

جه ماوه‌ری شوونی ئی رگانه‌کانی دهسه‌باتی ئیستا بگرته‌وه. ئه‌مه ئه‌و خایه‌یه که ده‌به‌ج‌گای سهرنجی هه‌سو‌اوان و رابه‌رانی بزوتنه‌وه‌ی نا‌ازی جه‌ماوه‌ری به‌.

که‌واته‌ ده‌بی چی بکره‌ و ره‌گا چاره‌ی خه‌که‌چیه‌!

ئاشکرایه که ره‌گا چاره‌ی حزبه‌کانی ده‌سه‌بات به‌ پارتی و یه‌که‌تی و ئی‌په‌رسیه‌نه‌وه‌ به‌ دوای هه‌به‌ژاردندا، ههر ئه‌وه‌یه که په‌که‌وه‌ پایه‌کانی ده‌سه‌بات به‌ بگرن و ئه‌م سیسته‌مه‌ له‌جه‌وه‌ردا به‌نه‌ته‌وه‌. ئه‌مه حزبه‌نه به‌ هه‌موو خیلاف و گله‌یی و گازنده‌وه‌ هه‌به‌دان‌وه‌ی فایلی تیره‌ره‌، گه‌نده‌کارێ، تاکیدی کردنه‌وه‌ له‌ ۳۱ی ئاب و ۱۶ی ئه‌که‌ته‌به‌ره‌ و ده‌سه‌ت ته‌که‌که‌کردن له‌گه‌ه‌ که‌نه‌په‌رستری حکومه‌تانی ناوچه‌که‌ و ئی‌مریکادا، له‌ به‌رامبه‌ره‌ داواکاری و خواسته‌کانی خه‌که‌دا، یه‌که‌مه‌سه‌له‌ی هاوبه‌شیان هه‌یه‌ ئه‌ویش دره‌به‌دان به‌ ده‌سه‌بات و په‌ره‌له‌مانه‌که‌یان، له‌م به‌گا‌یه‌شه‌وه‌ هه‌موویان نانی به‌او‌ی سه‌ره‌ سفری خای خه‌که‌کی کره‌کار و زه‌حمه‌تکه‌شه‌ ده‌خه‌ن، خه‌یان له‌ جه‌ره‌ها حزبی که‌نه‌په‌رستی قه‌ومی و ئیسلامی بازرگانی و سه‌رمایه‌دارو که‌نه‌په‌رستدا ره‌که‌خراو ده‌که‌ن، که‌مه‌که‌گه‌ به‌ حزبی ده‌که‌ن، له‌په‌شته‌ی په‌رده‌وه‌ ژووهره‌ تاریکه‌کاندا ره‌ده‌که‌ون،... له‌به‌رامبه‌ره‌ ئه‌م راستیه‌دا یه‌که‌مین کار که‌ده‌بی خه‌که‌کی نا‌ازی به‌گرته‌ به‌ره‌ جیا‌کردنه‌وه‌ی یزی خه‌یان و خه‌باته‌که‌یان له‌م حزبه‌نه‌ و نا‌به‌ به‌هیچ‌کام له‌و حزبه‌نه‌ فریو به‌خه‌ن و حساب به‌به‌ین و سیاسه‌ته‌کانیان بکره‌.

له‌که‌نار ئه‌مه‌شه‌وه‌ ده‌به‌ خه‌بات به‌ وه‌لانیان و که‌تاییه‌نه‌نان به‌ ده‌سه‌باتی ئیستا وه‌که‌ ئاسه‌ و سیاسه‌ته‌کی شه‌گه‌ره‌انه‌ سایه‌و سه‌به‌ری نا‌ه‌زایه‌تی گه‌وره‌و به‌چوکی جه‌ماوه‌ریمان به‌ت و ته‌واوی هه‌زی به‌ که‌بکرته‌وه‌. ههر له‌ره‌شه‌وه‌ هه‌به‌دان به‌ خه‌که‌خراوکردن له‌ شوراکان و که‌مه‌ته‌ و ئه‌نجومه‌نه‌کانی شوونی کارو ژیاندا وه‌ هه‌به‌ژاردنی نو‌نه‌رانی جه‌ماوه‌ری له‌ گه‌ه‌ه‌ و کارگه‌ه‌و زانه‌که‌کان و هه‌نده‌شه‌ ته‌وازی هه‌زه‌گامان په‌ده‌دات ده‌سته‌به‌ری به‌ که‌نتره‌یی ناوه‌نده‌کانی به‌ره‌مه‌نه‌نان و دا‌به‌شکردنی دا‌ها‌ته‌کان و سه‌ره‌نجام له‌سه‌نده‌وه‌ی مه‌شروعیه‌تی ده‌سه‌بات له‌خواره‌وه‌ له‌حزبه‌کانی ئیستا... ئه‌توانه‌ره‌ هه‌نگاو‌گه‌له‌که‌ بن که‌ به‌شو‌ن خه‌یدا بزوتنه‌وه‌یه‌کی سیاسی جه‌ماوه‌ری شه‌گه‌ره‌انه‌ به‌ وه‌لانی ده‌سه‌بات په‌ به‌نه‌ته‌ مه‌یدانه‌وه‌و هه‌نگاو به‌هه‌نگاو په‌شه‌وه‌ی خه‌باتی ئه‌زانه‌ی خه‌که‌کی نا‌ازی به‌ره‌وه‌په‌شه‌وه‌ به‌ره‌... به‌گومان ته‌واوی ئه‌م کارانه‌ به‌په‌شتیوانی و که‌بوونه‌وه‌ له‌ده‌وری حزبه‌کی شه‌گه‌ه‌ی خه‌باتکار و که‌مه‌نیستی هه‌رچی زیاتر له‌سه‌ره‌که‌وتن نزیک ده‌که‌ته‌وه‌.

له یهک وته دا ئه بته هوشیار بین به وای که که مکه گه ی کوردستان که مکه گایه کی چینایه تیه که ئه وان ناسیونالیزمی کورد و حزبه کانی کوردایه تیان که مایه تی که مکه گان، بهام ره کخراو و یه کدهستن له بهرامبه ره به ره ژه وه ندیه کانی خه یاندا، به دژی زه ره به ی که مکه گه، بهام ئه م زه ره به ی و ده به به هه زی ملیه نی خه مان و توانا کانی خه مان ئاگادار بین و له حزبه چینایه تی خه ماندا ره کخراو و ئاماده بین، که خه شبه ختانه حزبه که مکه نیستی کره کاری کوردستان له په شه وه ی ئه م خه باته دایه و زه روور له ده وری که بیند وه خه مان له ده وری ره کخراو بکه یه.

دوو هاو که گه زخواز ئاشکرا ده بن، یه که کیان هه ده و ئه ویتیش چاره نووسی نادیار!

را په رته: هه من شه وکه ت

هه به ته ئه ستا له چوارچه وه ی ره زگرتن له مافه کانی مره ف و جه به جه کردنیان به شه وه یه کی کردیه ی له سه رتاسه ریه جیهان به تایبه تییش له ئه وروپا و وهاته ره ژئاوا یه کان.. خه ریکه مافه کانی هاو که گه زخوازانیش جا چ هه (نه وان نه ره و نه ره) به چ هه (نه وان م و م) وک سه ره تایه کی ده خه شکه ره جه ی خه یان ده گرن.. بهام هه شتاش زه ری ماو به تایبه تییش له وهاته نی ره ژه هاته ناوین وک تابوو و به ره وشتییه کی گه ور له لایه ن سیسته می ده سه هاته و که مکه گه وه ته ماشا ده کره و هاو که گه زخوازان ناوهرن به هیه شه وه یه که په یوه ندیه کانی خه یان ئاشکرا بکه ن و ژیا نه کی په له چه رمه سه ریه ده گوز ره نن.. واته به شه وه یه کی ئاسایی دوو چاری سوو کایه تی په کردن و راو ده وونان ده بنده و زه ره ده اندانه ئازار و ئه شکه نه جه ده درهن.. ته ناته زه ره جار روو به وه ی م ره گ ده بنده و به ئه وه ی هیه که س و ده زگا یه که بتوانن سادترین به ره گرییان له بکه ن ته ناته ده زگا میدیا یه کانییش ناتوانن رووما یه ئه و که شه هه ستیار بکه ن مکه ره جاروباره که ئه ویش به

شووایی کی زار شرمنا و هاند کیشیان ب پئی فرهنگ باو ک وک
نخشی کی ک م ای تیی د یخ ن وو!

پاش ئ و ای د نگی ئاشکرا بوونی دوو گنجی هاو گ زخوار ل
شار چکی (سید صادق) ی س ر ب پار زگای (سلمانی) ل باشووری
کوردستان وک رووداو کی ناواز و ب ر وشتی ک م ای تیی بوو
باسو خوا س کی گرم و س رنج اکش ل ن و خ ک. وک ر ژنام نووس کی
ئازاد ل ب ریتانیا توانیم ل رگی هاو کاران و پ یو ندیی کانم
ل کوردستان و ه ندک زانیاری س ر تایی ب و شو ی ب د ستبم:

● ئ و دوو کو هاو گ زخوار؛ (ز.س.ع، ت م ن ۳۵ سا) و (ش.ح.ئ،
ت م ن ۳۳ سا) دوو گنجی کی شار چکی (سید صادق) ن.

● (ز.س.ع) و (ش.ح.ئ) سا ل ن ک بوو دوو هاو ی ز ر نزیک و
خ ش ویستی ی کتر بوون و ز ر ب ی کات کانی خ یان ب ی ک و
د گوزارند تا ل ب ر واری (۳۱/۸/۲۰۱۸) برای کی (ش.ح.ئ) ه ر ل
ما ک ی خ یان ه ردو وکیان ب ی ک و ل ناو ج ک و ب رووتی
د گر. ئیتر ه رش د کات س ر ه ردو وکیان و ز ر د قان
ئ شک نج یان د دا. س ر ئ نجام ل د رف ت کدا (ز.س.ع) ل ب ردستی
ه د و خ ی رزگار د کا.

● ه ر ل چوارچ ی و ی ئ و پ یو ندییانم ل گ هاو کارانم ل
کوردستان ل م دوا یان پ یو ندییان پ و کرم و پ یان اگ یاندم ک
"ب داخ و تا ئستا چار نووسی (ش.ح.ئ) دیار نیی و کس نازان
ل کو ی و چی ب س رها تو. ب م وک د ن هاو ی ک ی وات
(ز.س.ع) رووی ل ئ وروپا کرد، ئ م ل ه و ی خ مان داین و ه ر
زانیاری کی نو مان د ربار ی (ش.ح.ئ) د ستبک و ب زووترین کات
ب ت د ن رین".

ئیتر پاش ب دوا داچوون کی چ و پ خ شب ختا ن د رک و ت ک (ز.س.ع) ل
کوردستان رزگار بوو و ل ب ریتانیا گیرسا و ت و، ه ر زو و ه موو
هاو و هاو کاران و ر کخراو پ نا ب ریی کانم ت گ یانند و ل ماو ی
چ ند ر ژک ژمار ت ل ف نی (ز.س.ع) م پ یدا کرد و پ یو ندیم
پ و کرد:

ل س ر تادا ه ستمکرد د ترسا و ن ید ویست خ ی ئاشکرا بکا. ب م
پاش ه و دان کی ز ر تا د نیام کرد و ک من ر ژنام نووسم و
ل م ژ ل ب ریتانیا د ژیم و منیش ب ه ی ن بوونی ئازادی
ر ژنام گ ریی وک ت ئاوار ی ئ ر بووم ئ نجا ورد و خ ی
ئاشکرا کرد، ه ر ل و پ یو ندیی شدا خ شب ختا ن توانیم رازی بک م

کاتک و شوځنک به دیتنی دابنځین تا چاوپکوتنکی رځنام نووسی لځگځ ځنجام بد.

لکات و شوځنی دیاریکراودا ځم گځیاند کاک (ز.س.ع)، ځوی زړ مای ی شادمانی من بوو ځو بوو ل چوارچووی قسکانیدا ک هځندک باسی ځی و سربردکانی ځی کرد کسکی هشیار بوو و به ځاگیو به دواي مافکانی ځی کوتبوو. وات رځک به پچوانی فځر هځگی باوی میلل ټکمان و ټنانت هی جیهانیش ک هاو ځځخوازان به کسانی لاواز و ځپرستی ځست بازی دزان! دیاربوو ځو کسکی به هځز و ټکم پ زانیاری بوو و باووی به هځبوو ک کځک هځر ځی و هاورگ ځخوازان وک ځو نیی به ک پوښت مځکان ل هځر جځگیک هځین رځز ل هځموو ویست و ځز و مافکانی یکر بگرین و ځباتیشی ل پناودا بکین تا ژیانکی ئاسوود و دوور ل توندوتیژی و به چوسانووی بنیاتبځین، هځروا گوتیشی بهام من ځز ناکم هځموو ځو قسانوی دیانکم بهاویانک یو به ک ټ به پی پوښتی ځو کځش یی من پرسیاری ځت بک و منیش به پی توانا و ټامت ددمو و هځر ځوانش بهاوبک و، ئیتر رځکوتین بهو شوو ی چاوپکوتنکمان ځنجام دا.

ځموی خوارووی پرسیارکانی من و دق و ټامکانی ځون رځک وک ځیان و به به دځستکاری:

- سار تا به پوښتی دزانم - ځگرتو - به کورتیی ځت بناسنی؟

+ من ناوم (ز.س.ع)، ټم نم ۳۵ سا و ځککی شارچک (سید صادق م).

- ککی به ټزت هځستکرد کسکی جیاوازی ل زړینوی ځو ځکک کی ک به زړ به سریان داس پاندوون د به ځش وپوښتی و سځسکردن ټنیا ل ځوان نځر و مځدا به؟

+ من ک ټم نم ۱۳ - ۱۴ سا ځو بوو ځو هځستم تیا دروست نه بوو ک وکو زړینوی هاو ټکانم ځزم به رځگزی به رانبر هځبت. ئیتر کارساتک لرو دځستی پکرد؛ نام یی به ځزان، ک مځگ، کلتوور، دین پش هځمووشیان به جځستی ځم! چونک هځستم دکرد ځم گیان و جځستی من به هځ ځو دروست کراون وات هځستی کسکی هاور ځځخواز ل جځستی پیاو کدا..

ئیر ټم نی من به نمایش و شان ځگری دځستی پکرد.. به ځ

حشاردان لږو راستيۍ كې لې ناخمدايې، هر لږ سږر تادا وېكو منداڼې هاوېم ئېوانې باسې هستي ځيان ئېكرد كې فېان كچ جوانې و فېان څشې بېم من هېچ قسې يېكم نېبوو بتوانم بېكم.. هېندې جار ئيرېيم بېو كچانېش ئېبرد كې ئېمان حېزې لې ئېكېن!

- وېك كېسېكي هاوېگ زخواز تېمېنت چېند بوو كې يېكم جار لېگې هاوېگېزې خت ئېو پېو ندييت دروست كړد؟

+ لې راستييدا لې سږر تې تېمېني ۱۵ سا پيدا لې كوېكي دراوسېمان نزيك بوومېو كې ئېوېش هېمان هستي هېبوو، سږر تا هاوې بووين بېم دواتر پېو نديي كېمان لې هاوېي تې دېرچوو.. تا گېشتينې ئېوې چېندين جار پېكېو بووين وېك دوو هاوېگ زخواز.. بېم زېر بې دزيې و نهېني! ئېتر ئېم سږر تې ئېو بوو كې بې لاشې و هستي ځېم ئاشنا بم كې چيم دېوت..

- هېستت بې چې دېكړد.. واتې باري دېرونييت چېن بوو و تا چېند ئاسوودې يان ئاسودې بووي بېو بارودې ځې ژيانت؟

+ من تا تېمېني ۲۵ سا پېم ژيانم هر بېم شېوې بېمېكړد.. بېم پاشان بارودې ځې ژيانم زېر سېختتر و نالېبارتر بوو.. واتې ون بوونېك لې هېچدا.. تا بېي نېگېران بووم و هر لې ځې خواردنېو و ترس و دېوېكېدا دېژيام! بېو بارېشېو هېشتا ځېزانېكم لېم نېدېگېان وېك ځېم بم و دېبووايې وېك هاوېكېانم بم.. واتې هر زوو خستميانې ژېر گوشاري قورسي ژن هېنانېو! بېم من هر رېتمدېكړدېو بې بيانوي ئېوې ئېم كچانې ئېو ئېيدېزنېو لې ريزي مندا نين و هېچ شتېكي هاوېشمان نيې، بېم شېوې چېند ساېكم تېپېرانند.. بېم تا دېهات گومانې ئېوانېش قووېتر دېبېو كې بېچې ژن ناهېنم؟! پاشان لې تېمېني ۲۹ بېزېر ملكېچيان كړدم كې ژن بهېنم.. منېش بې ئېوې گومانېكېيان بېوېنمېو ناچار رازيېووم و كچې پوور كېميان بې خواستم و ئېقېيان لې دېستمان كړد!

- چېن توانيت ئېو بېكې لې كاتېكدا وېك پېكېو ژيان و سېكس هېچ هېستېكت بې ژن نېدېجوولا؟

+ لې راستييدا ئېو مردنېك بوو بې ځې! سې سا بې درې و شانېگېري من دېسگيراندار بووم.. بېوېش هر زوو كچې پوور كېم تېگېشت كې من پياوې ژن هېنان نيم بېم ئېوېش بېزېر ناچار كرابوو كې رازيې بې بې هاوسېرگيري لېگې من.. سې سا وېك ئېوې لېگې مقېبايېكدا بم هېچ هست و ځشېويستيم پېي نېدا تېنانېت يېك جار نېمووت ځشېم ئېوېت.. تېنيا هېستېك بېم هېبوو هستي

بـزـيـى بـوـو! ئاى كـ چـنـد ناخـش و ئازار بـخـش بوو! ئاخـر هـ ر بـ
خـمـو و نـو سـتا بووم بـكـ كچـكى ساد و ساكاريشم كردبوو
قوربا نپى!

- سارنہ نجام، نو دس گیارہ انداریہ تہ بہ کو گہ یشت؟

+ دواى سځ سا لږم پږيو نديي كو كم ناسى بڼ ناوى (ش.ح.ئ)، بڼ هڼى ئو وى هڼموو هڼسو كو وټ كمان بڼ يڼك دڼچوو زڼر زوو ئاشناى يڼك بووين و تڼواو نزيك بووين و تا كڼ وټينڼ پږيو نديى خڼش وىستى. چ څيا نڼكى پڼ لڼ شانڼ گڼ رىي؛ لڼ ملاو لڼ گڼ كڼك دڼ سگيراندارم لڼ و لاش و لڼ گڼ كو كوڼك ئڼك و مڼ خڼش وىستى!

ھەر زوو پەيوەندىم لىگال پوورزاكم تەكچوو چونكى نەيدەتوانى بەرگەي ئەم ھەموو بە ھەستىيەي من بگرى.. ئىتر داواي جيا بوونەوى کرد يان راستر بەم من ناچارم کرد كە داواي جيا بوونەوى بەكات.. ھەرچەندە دەر فەتەكى پەدام كە كەشە نىيە ئەگەر زەماوند بەكىن و بىگوازمەو.. بەمەم من بە بىانووى ئەوئەي جارە پارەي تەواوم نىيە بە ژن گواستەو و مە دانان و ناتوانم خەم بەخەم ژەر بەرى قەرزەو.. سەرئەنجام جيا بووينەو.. ھەرچەندە ھەستەمکرد زەر ناخەش بوو بە ئەو و زەر بەزەيم پەيدا ھاتەو بەمەم من نەمويست پتر درە لىگەم خەم و لىگەم ئەویش بەم.

- باش، ئىلى لىگى (ش.ج.ئ) بى كو گىشتن. ئویش بىو بىزمى دىگىرا ندارىدى تانى زانىبوو؟

+ بڼو زانېبوو. ئویش زږ نیگږان بوو بڼو کی من ئو و جږ پڼو نډیږم هڼو. بڼام لڼ بڼرئو و کی منی زږ خڼ شد و یست زږ ئاسوود بڼو بڼو کی جیا ئو بڼو و ئیتر دڼ بڼ تڼیا کڼ سڼک لڼ ژیا نی ئو دا! تا دڼ هات نڼوانمان خڼ شتر و گڼ رمتړ ئو بوو. وای لڼ هات پڼو نډیږ کڼ مان گڼ یشته ئاستی خڼ ش و یستیږ کی زږ شڼ تان! ئو و ش بوو مایږی ئو و کی خزم و کڼ سوکاری هڼ ردوو لامان هڼو شڼ مان لڼ بکڼ تڼ نانڼ چڼ نډین جار بڼ لڼ دانیش لڼ یانډاین بڼ ئو و کی هاوڼ یږتی یږ کتر نڼ کڼ ین بڼام ئو مڼ لڼ کاتڼ کدا بوو تڼ نیا گومانیان هڼو و هیچ بڼو گڼ یږ کیان پڼ نڼو بوو ئو گینا تڼ نیا بڼ لڼ دان رزگارمان نڼ دڼو!

ئۆم پەيوۋىندىيە مان ھەر بىر ئۆزى بىر ئۆزى دەردىڭ پەيدا و سە ساۋى
خايداند. تا رەتلىك تەللىقنى بىر كۆم كۆسپان لى ماۋى نىيە و
بىم بى لاي. منىش بى پەللى خەم گەۋى و ھەندەك بىنى خەشم لى خەمدە
و رەشتە بى ماۋيان.

- دواى ئىمى جى روويدا.. ئايى ئىمى دوا ژوانتان بوو يان

یہ کتریتان بینہ و؟

+ بـداخـو و کـ ئـمـ دوا ژوانمان بوو. . تـنـیا بـ چـند کا تـژمـرکـ
توانیمان بـ ئاواتی لـمـژینـی خـمان بگـین و هـستمان دـکرد ئیتر
ئـمـ رژی ئـمـیـ. . بـمـام بـ داخـو و بـختی رـشمان هـر زوو ئـمـ
خـونی لـ گـنـ ناین. . براکـی بـسـرماندا هـاتـو و هـردوو کمانی لـ
ژووری نوستن پـکـو و گرت. . ئیتر هیچ بیانوویـکی نـما بـ ئـوـی کـ
نـمانکوژ! بـ شوـیـکی زـر و حـشیا نـ کـوتـ سـرمان و تا هـزی تیا
بوو لـیدـداین. . ئـمـش هـردوو کمان تـنها بـرگرییمان ئـکرد. .
کا تـکم زانی خـشـویستـکم پـی پـدا کرد و دای بـ عـرزا و هاواری
ئـکرد کـ من رابکـم بـمـام من دـم نـدهات بـ تـنـیا بـجـیبـهـم
چونکه ئـمزانی ئـو زـر دـندـیـ و بـ دـرفـتـکی ئاوا دـگـگـ کـ
بیکوژ. . کـچی ئـو دیسان هاواری کردـو و گوتی: " تـکایـ تـ بـ و
خـت رزگار بکـ. . با من بکوژ و خـمی منت نـبـ" ئیتر منیش زـر
ترسام و هیچ دـسـماتـکم نـبوو جگـ لـ راکردن. . بـمـام نـموـرا
بچمـو و مـا و یـکـسـر بـرـو گـسـتانی شار چووم و لـو و خـم
حـشاردا. . تاکـ کـسـک کـ هـستم دـکرد دـتوانـ لـو بارودـخـ پـ
مـترسیدارـم رزگار بکا خوشکـکم بوو کـ هـموو راز و نهـنیـکی
منی ئـزانی. . بـ ناچاریی تـلـفـنـم بـی کرد و سـرئـنجام ئـویش
هاوسـرـکـی نارد بـ شوـنـما و لـگـگـ خـی بردمی بـ سلـمانی. . بـ
کورتنیـکـی لـ ماوـی پـنج رـژدا هـموو شتـکی بـ رـکـستم و لـگـگـ
قاچاغچییـک رـکـوت تا بمگـیـنـتـ دـرـوـی و مات. . ئیتر بـ دـ و
دـرونـکی زـر تـنگ و بـ قوـگی پـ لـ گریا نـو و ماتـم بـجـهـشت!

- زار به داخل و کانه ها و راهات به سر راه تو، نی لبر... نستا هاست
دکای گیان و ثیانت یار زراو؟ ناسودیت لبر؟

+ بـ گومان بـ. چونکـ لـرـ یاسا حاکمـ و واتی مـدـ نیـتـ،
 بـمـ هـشتا ئاسوودـ نیم چونکـ خـشـ ویستـ کـم لـدـ ستچوو و
 چارـ نووسیشی نادیارـ. ئـستا بـ سـدان کـسی وـکـ ئـویش لـ واتی
 ئـمـدا ژیانیان لـ مـترسی دایـ. هیوادارم ئـو وـکـ میدیاکاران
 بـدواداچوون بـ ژیانـی ئـو و خـبـکانـی وـکـ ئـو بـکنـ.

- بـگـوـمـان.. دـنـيـا بـ ئـوـى لـ تـوـا نـا مـا دـا بـ دـيـكـيـن.. زـر سـو پـاس
كـ دـر فـتـ دـا يـن ئـم دـيـد ا دـر تـ لـگـگـ سـاز بـكـيـن.. سـر كـ و تـو و بـى.
+ زـر سـو پـاس بـ ئـوـى شـ.

ژن، مه کوژن ... ستار ئه حمه د

کاتێک تا هه پرچی
شێهه ژنێک ده قرتێنن
خوێن له له شدا راده وهستێ
دیی ژیان ..
له ترپه و ئاواز ده کهوێ
چیا سه ری خێ ده نێ و
چاوی به مه لێک ناکه و
چێن دێتان د
ژن ده کوژن
بێچی هه تاو له بار ده بهن
مانگ له گێ ده سووتێنن
چێن ده توان
رازی دایکان بمرێنن
شیر له شاعیرو
ئاواز له به سته و
ده نگ له سه دای دا بێنن
که ژنێک بسکی سوور ده بێت
به تا بێی خوێن
نیشتمان گه رووی ده تاس
منا باوکی ناس
خاک سه رگهردان
به دوای جوانیا و ده ب
قه هم تینووی
ماچی لاپه هه ده ب
ژن مه کوژن
نه با دی یهزدان بشک
ئاسمان خوێناوی ل بێژ
که ژن نه بێت
کێرپه له لانی ده تێر
مرق بێ نیشتمان ده ژ
ژن مه کوژن

ژيان له سځداره مه دهن
له ژنا وانا ده به خش

ستار نه حمهد